

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA ÚČETNICTVÍ A DANÍ

Zdanění tuzemských příjmů osob samostatně výdělečně činných v podmínkách České republiky

Taxation of Domestic Income of Individuals in Conditions of the Czech Republic

Student:

Veronika Pizurová

Vedoucí bakalářské práce:

Ing. Kateřina Krzikallová, Ph.D.

Ostrava 2020

VŠB - Technická univerzita Ostrava
Ekonomická fakulta
Katedra účetnictví a daní

Zadání bakalářské práce

Student: **Veronika Pizurová**
Studijní program: B6208 Ekonomika a management
Studijní obor: 6202R049 Účetnictví a daně
Téma: Zdanění tuzemských příjmů osob samostatně výdělečně činných
v podmínkách České republiky
Taxation of Domestic Income of Individuals in Conditions
of the Czech Republic

Jazyk vypracování: čeština

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
2. Definice pojmů z oblasti zdanění fyzických osob
3. Vymezení základních možností optimalizace daně z příjmů fyzických osob
4. Praktické příklady na optimalizaci daně z příjmů u vybraného podnikatele
5. Závěr

Seznam použité literatury

Seznam zkratk

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Seznam příloh

Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

HRSTKOVÁ DUBŠEKOVÁ, Lenka a Michal HANYCH. *Daňový řád 2019*. 5. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019. 247 s. ISBN 978-80-7598-322-0.

ŠIROKÝ, Jan. *Základy daňové teorie s praktickými příklady*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2015. 128 s. ISBN 978-80-7478-785-0.

VANČUROVÁ, Alena a Lenka LÁCHOVÁ. *Daňový systém ČR 2018*. 14. vyd. Praha: 1. VOX, 2018. 404 s. ISBN 978-80-87480-63-2.

Formální náležitosti a rozsah bakalářské práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Kateřina Krzikallová, Ph.D.**

Datum zadání: 22.11.2019

Datum odevzdání: 07.05.2020

Ing. Jana Hakalová, Ph.D.
vedoucí katedry

doc. Ing. Lenka Kauerová, CSc.
proděkanka pro studium
na základě pověření k jednání č.j.
VSB/19/050319/9900 ze dne 24. 9. 2019

Prohlašuji, že jsem celou bakalářskou práci, včetně všech příloh, vypracovala samostatně. Přílohy č. 1 a 2 dané mi k dispozici jsem samostatně doplnila.

V Ostravě dne 11. května 2020

.....
Veronika Pizurová

Obsah

1	Úvod.....	5
2	Definice pojmů z oblasti zdanění fyzických osob.....	7
2.1	Daňová soustava České republiky.....	7
2.1.1	Definice daně	8
2.1.2	Úloha daní v ekonomice	8
2.1.3	Klasifikace daní.....	9
2.2	Základní pojmy daně z příjmu fyzických osob.....	10
2.2.1	Daňové subjekty	10
2.2.2	Daňový rezident.....	10
2.2.3	Předmět daně z příjmů fyzických osob	11
2.2.4	Osvobozené příjmy	18
2.2.5	Základ daně z příjmů fyzických osob	20
2.2.6	Sazba daně	21
2.2.7	Zdaňovací období.....	23
2.3	Daňové přiznání k dani z příjmů fyzických osob	23
2.4	Platba zálohy daně z příjmů fyzických osob.....	25
2.5	Daňová optimalizace	25
2.6	Proces stanovení daně z příjmů fyzických osob.....	26
3	Vymezení základních možností optimalizace daně z příjmů fyzických osob.....	28
3.1	Způsob vedení evidence.....	28
3.1.1	Daňová evidence.....	28
3.1.2	Účetnictví	30
3.1.3	Srovnání daňové evidence a účetnictví	33
3.2	Možnosti uplatnění výdajů u příjmů ze samostatné činnosti	34
3.2.1	Výdaje stanovené procentem z příjmů.....	34
3.2.2	Daň stanovená paušální částkou	35
3.2.3	Spolupracující osoby	35
3.3	Odpisy.....	37
3.3.1	Daňové odpisy hmotného majetku	38
3.3.2	Daňové odpisy nehmotného majetku	41
3.4	Odčitatelné položky od základu daně.	42
3.5	Nezdanitelné části základu daně.....	42
3.6	Slevy na dani.....	45

3.7	Daňové zvýhodnění	46
4	Praktické příklady na optimalizaci daně z příjmů u vybraného podnikatele	48
4.1	Základní údaje o poplatníkovi	48
4.2	Vedení daňové evidence	49
4.2.1	Metoda uplatnění skutečných výdajů	50
4.2.2	Metoda stanovení výdajů procentem z příjmů	51
4.2.3	Metoda rozdělení příjmů a výdajů na spolupracující osobu	52
4.3	Vedení účetnictví.....	55
4.3.1	Metoda uplatnění skutečných výdajů	56
4.3.2	Metoda stanovení výdajů procentem z příjmů	57
4.3.3	Metoda rozdělení příjmů a výdajů na spolupracující osobu	58
4.4	Posouzení nejvýhodnější evidence a metody	60
5	Závěr	62
	Seznam použité literatury	64
	Seznam zkratk	66
	Seznam obrázků	
	Seznam tabulek	
	Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce	
	Seznam příloh	
	Přílohy	

1 Úvod

Daň je povinná, zákonem předem stanovená platba, která se odvádí do státního rozpočtu. Neboť se z příjmů odvádí zpravidla vysoká daň, tak by se měli poplatníci snažit daň optimalizovat. Proto je potřeba určitá znalost zákona a schopnost optimálně využít daná pravidla. Tato práce se soustřeďuje na osoby samostatně výdělečně činné, které mohou více způsoby určit základ daně, a následně z vypočteného základu určit výši daně, která může být ještě optimalizována díky slevám na daních a daňových zvýhodnění. Teprve po všech krocích optimalizace, se určí výsledná daňová povinnost, jenž je odvedena státu.

Dle Miemiec (2018) je daňová optimalizace legální formou snížení daňového zatížení, jenž je poskytnuta poplatníkovi od zákonodárce mimo jiní ke snížení daňového zatížení.

Cílem práce je porovnat daňové zatížení, jaké by mohla vybraná fyzická osoba, jenž je osobou samostatně výdělečně činnou, mít při vedení daňové evidence nebo účetnictví za stejné zdaňovací období. Dále budou analyzovány rozdíly při použití různých forem uplatňování výdajů, jaký mohou mít vliv na základ daně a následnou daňovou povinnost.

Bakalářská práce je zpracována na téma Zdanění tuzemských příjmů osob samostatně výdělečně činných v podmínkách České republiky, proto bude zaměřena na poplatníky, jenž mají příjmy dle § 7 zákona o daních z příjmů. Budou popsány formy vedení evidence poplatníků a metody k optimalizaci daňového zatížení. A protože je v názvu v podmínkách České republiky, bude v druhé kapitole charakterizována daňová soustava České republiky a z ní vymezeny základní pojmy.

Práce je rozčleněna do pěti kapitol, kde první kapitola bude úvod a pátá závěr. Druhá kapitola charakterizuje základní ekonomické pojmy z daňového systému České republiky. Prvně je vysvětleno, co je to daň a jaké jsou její funkce, dále je popsáno, kdo je poplatníkem daně z příjmů a které příjmy jsou předmětem daně. Charakterizovány jsou i osvobozené příjmy, jaké jsou výše sazby daně, kdy je zdaňovací období a jak se vypočítává základ daně.

V třetí kapitole jsou popsány možné postupy ke stanovení základu daně, tyto postupy závisí už jen na formě vedení daňové evidence, podle ní se poplatník rozhodne, jaké výdaje uplatní, a jakým způsobem v dané formě může dále daňový základ optimalizovat. Dále budou charakterizovány tři způsoby uplatnění výdajů, jejichž uplatnění bude srovnáno ve čtvrté kapitole. Po vypočtení základu daně, dále bude popsáno, jakými zákonnými způsoby lze snížit základ daně, a jak lze snížit daň vypočtenou z upraveného základu daně.

Na konec ve čtvrté kapitole bude ukázané praktické porovnání na vybraném podnikateli, jaký je rozdíl mezi vedením daňové evidence a účetnictvím. Bude porovnáno, která varianta vedení evidence je pro vybraného poplatníka nejpříznivější. Při zpracování bakalářské práce byly použity metody analýzy, komparace a deskripce. Byly aplikovány metody k redukci základu daně prostřednictvím metody uplatňování výdajů stanovených procentem z příjmů, skutečných výdajů a rozdělení příjmů a výdajů na spolupracující osobu. V závěru této části, budou analyzovány a komparovány návrhy možných řešení optimalizace daňového zatížení, jež povedou k následnému výběru optimální varianty.

2 Definice pojmů z oblasti zdanění fyzických osob

V této části bakalářské práce budou charakterizovány teoretické pojmy z oblasti daňového systému České republiky. Dále zde bude obecně objasněn postup stanovení základu daně fyzických osob. Zdanění příjmů fyzických i právnických osob je upraveno v zákoně České národní rady č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o daních z příjmů“).

První důchodová daň vznikla v roce 1799 v samostatné Anglii, jejíž výše byla stanovena i podle počtu dětí, druhu povolání poplatníka a rodinného stavu poplatníka. Na přelomu 19. a 20. století zaměstnancům jsou daně vybírány přímo ze mzdy, firmy se zdaňují na základě daňového přiznání a rozděluje se důchodová daň na osobní a firemní. Základem pro současný daňový systém České republiky je daňová soustava, jenž byla vytvořena 1. 1. 1993 v České republice.

2.1 Daňová soustava České republiky

Daňová soustava tvoří souhrn daní vybíraných v konkrétní zemi v určitém čase. Z právního aspektu to jsou jednotlivé daně upravené v daňových zákonech. K faktorům ovlivňující uspořádání daňové struktury patří velikost státu a jeho teritoriální členění, tradice postupu výběru daní, ale i přijaté závazky plynoucí ze zapojení do mezinárodních integračních procesů. Struktura daňové soustavy v České republice je znázorněna v následujícím obrázku 2.1.

Obrázek 2.1 Daňový systém ČR

Daně	
Přímé daně	Nepřímé daně
<ul style="list-style-type: none"> • Důchodové<ul style="list-style-type: none"> • Daň z příjmů fyzických osob • Daň z příjmů právnických osob • Majetkové<ul style="list-style-type: none"> • Daň z nemovitých věcí • Daň z nabytí nemovitých věcí • Daň silniční • Daň z hazardních her	<ul style="list-style-type: none"> • Daně ze spotřeby<ul style="list-style-type: none"> • Univerzální<ul style="list-style-type: none"> • Daň z přidané hodnoty • Selektivní<ul style="list-style-type: none"> • Daň z minerálních olejů • Daň z lihu • Daň z piva • Daň z vína a meziproductů • Daň z tabákových výrobků • Daň ze zahřívání tabákových výrobků • Daň ze surového tabáku • Energetické<ul style="list-style-type: none"> • Daň ze zemního plynu a některých dalších plynů • Daň z elektřiny • Daň z pevných paliv

Zdroj: Vlastní zpracování

2.1.1 Definice daně

Česká legislativa v současnosti nemá v žádném účinném právním nařízení ustanovení, které by všeobecně a jednotně definovalo pojem „daň“ tak, aby definici bylo možno aplikovat v rámci celého právního řádu. Jediné vymezení lze najít v zákoně č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „daňový řád“) v ustanovení § 2 odst. 3 ve znění: *Daní se pro účely tohoto zákona rozumí*

- peněžité plnění, které zákon označuje jako daň, clo nebo poplatek,
- peněžité plnění, pokud zákon stanoví, že se při jeho správě postupuje podle tohoto zákona,
- peněžité plnění v rámci dělené správy.

Dle Širokého (2015), je daň právními předpisy stanovené a vymezené právo státu na určité plnění plátcem daně, přičemž toto právo na plnění vůči dané osobě uplatňuje akreditovaný státní orgán. Jde-li o daň, jedná se o nedobrovolný, právním předpisem uložený závazek plnění ve prospěchu státu. Daň může být také definována jako platební povinnost, kterou stát stanoví zákonem na úhradu veřejných potřeb prostřednictvím veřejných rozpočtů.

Jak uvádí Široký (2015, s. 9) *daň je povinná, zákonem předem stanovená částka, která se odčerpává na nenávratném principu část nominálního důchodu ekonomického subjektu.*

2.1.2 Úloha daní v ekonomice

Úloha daní v ekonomice spočívá hlavně v zajištění příjmů do veřejných rozpočtů a k umožnění provádění fiskální politiky, neboť k existenci jakéhokoliv státu je potřeba určitých finančních prostředků.

Daně jsou zavedeny proto, aby napomáhaly veřejným financím především plnit tři základní funkce:

- funkci alokační,
- funkci redistribuční a
- funkci stabilizační (Široký, 2015).

Alokační funkce řeší problematiku investování vládních výdajů a optimálního rozdělení mezi veřejnou a soukromou spotřebu. Zabývá se tedy tím, co je financováno z veřejných rozpočtů. Soukromé statky může spotřebovat pouze jeden spotřebitel, oproti tomu veřejné statky může spotřebovat jedna či více osob, přičemž spotřeba jedním spotřebitelem nesnižuje možnost spotřeby jiného spotřebitele. U většiny veřejných statků (zejména u tzv. čistých veřejných statků) nelze určit podíl jednotlivce na jeho spotřebě. Proto pro úhradu těchto veřejných statků je zvolen způsob jejich úhrady formou placením daní, jež jsou povinnou dávkou a jejich výše nijak nesouvisí s velikostí veřejných statků, které poplatník užívá.

Redistribuční funkce má za úkol spravedlivě přesunout část důchodu a bohatství od bohatší populace k chudší prostřednictvím daní a transferových plateb. Spravedlnost není jednoznačným kritériem a pohled na tuto spravedlnost se liší, bývá vyjádřena sociálním systémem, z uplatňovaného politického směru, z bohatství společnosti a z dalších faktorů.

Stabilizační funkce znamená zmírňování cyklických výkyvů v ekonomice v zájmu zajištění dostatečné zaměstnanosti, cenové stability a ekonomického růstu prostřednictvím změnami v daních a ve vládních výdajích. Podle Klimešové (2018), jsou daně jsou považovány za hlavní nástroj dosahování a udržení rovnoměrného tempa růstu ekonomiky.

2.1.3 Klasifikace daní

Daně může třídit podle nejrůznějších kritérií. Mezi jedno nejznámějších a základních dělení daní patří na daně přímé a nepřímé.

Přímé daně jsou bezprostředně vyměřeny každému poplatníkovi podle jeho důchodové či majetkové situace. Poplatník si výměru sám vypočítává a odvádí, předepsané dani se poplatník nemůže vyhnout, ani přenést jejich část na další ekonomický subjekt. Přímé daně se dále člení na daň důchodovou a majetkovou, kde patří i daň silniční.

Nepřímé daně jsou placeny a vybírány v cenách zboží či služeb, rozhodujícím momentem zdanění je většinou samostatný akt nákupu či spotřeby. Daň odvádí do státního rozpočtu plátce daně, nikoliv přímo poplatník. Mezi nepřímé daně lze zařadit

v České republice daň z přidané hodnoty (dále jen „DPH“), ta je uvalována na velkou skupinu výrobků a služeb. Dále zde patří daně spotřební a energetické.

2.2 Základní pojmy daně z příjmu fyzických osob

K pochopení zákonné terminologie je vhodné identifikovat daňové subjekty, koho zákon považuje za poplatníka a koho za plátce daně, a vysvětlit co je předmětem daně, jaké jsou sazby daně, kdy je zdaňovací období a určení základu daně.

2.2.1 Daňové subjekty

Dle § 20 odst. 1, daňového řádu je daňovým subjektem osoba, kterou zákon označuje za daňový subjekt, anebo osoba, kterou zákon označuje jako poplatníka nebo jako plátce daně. Na správě daní se účastní daňové subjekty a třetí osoby, jež jsou považovány za osoby zúčastněné na správě daní.

Poplatníkem je zpravidla osoba, jejíž příjmy jsou přímo podrobeny zdanění. Plátcem daně je obvykle osoba, která pod osobní majetkovou odpovědností odvádí správci daně daň vybranou od poplatníků. Mezi třetí osoby patří např. svědci, znalci, tlumočníci, ručitelé, poddlužníci, osoby mající povinnost součinnosti, odborní konzultanti (Hrstková, Dubšeková a Hanych, 2019).

2.2.2 Daňový rezident

Daňového poplatníka dále zákon o daních z příjmů rozlišuje na daňového rezidenta či nerezidenta. Dle § 2 odst. 2,3,4 zákona o daních z příjmů, jsou poplatníci daňovými rezidenty České republiky, pokud mají na území České republiky bydliště nebo se zde obvykle zdržují. Daňová povinnost se vztahuje jak na příjmy plynoucí ze zdrojů na území České republiky, tak i na příjmy plynoucí ze zdrojů v zahraničí. Jejich daňová povinnost v České republice je neomezená.

Poplatníky obvykle se zdržujícími na území České republiky jsou ti, kteří zde pobývají alespoň 183 dnů v kalendářním roce souvisle nebo v několika obdobích, do doby 183 dnů se započítává každý započatý den pobytu. Bydlištěm se podle zákona o daních z příjmů rozumí místo, kde má poplatník stálý byt nebo místo, kde má v úmyslu se trvale zdržovat.

Daňoví nerezidenti jsou poplatníci, kteří se obvykle zdržují na území České republiky pouze za účelem studia nebo léčení. Daňová povinnost se vztahuje jen na příjmy plynoucí ze zdrojů na území České republiky. K zjištění, zdali se jedná o příjmy, které mají zdroj v ČR, či nikoliv, je aplikován § 22 zákona o daních z příjmů.

2.2.3 Předmět daně z příjmů fyzických osob

Při samém daňovém posuzování příjmu je nezbytné nejdříve určit, zda je náležející příjem předmětem daně z příjmů, a jestliže je předmětem daně, zda není od daně z příjmů osvobozen. Pokud tomu tak není, je dále zjišťováno, o jaký typ příjmu se jedná a jakému typu zdanění bude podléhat (Klimešová, 2018).

Podle § 3 odst. 1, zákona o daních z příjmů je patrné, že daní z příjmů fyzických osob podléhají následující druhy příjmů

- příjmy ze závislé činnosti (§ 6 zákona o daních z příjmů),
- příjmy ze samostatné činnosti (§ 7 zákona o daních z příjmů),
- příjmy z kapitálového majetku (§ 8 zákona o daních z příjmů),
- příjmy z nájmu (§ 9 zákona o daních z příjmů),
- ostatní příjmy (§ 10 zákona o daních z příjmů).

Příjmem se rozumí příjem peněžní i nepeněžní dosažený i směnou. Nepeněžní příjem se pro účely daně z příjmů fyzických osob oceňuje podle právního předpisu upravujícího oceňování majetku, nebo jako pětinasobek hodnoty ročního plnění, pokud příjem spočívá v jiném majetkovém prospěchu, jehož obsahem je opakující se nebo trvající plnění na dobu neurčitou, na dobu života člověka nebo na dobu delší než 5 let. Níže jsou charakterizované jednotlivé druhy příjmů.

a) Příjmy ze závislé činnosti

Příjmy ze závislé činnosti jsou taxativně vymezeny v § 6 odst. 1 zákona o daních z příjmů, jimiž se rozumí následující příjmy.

Plnění v podobě příjmu ze současného nebo dřívějšího:

- pracovněprávního poměru, týkající se smlouvy o pracovním poměru, nebo dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr, jako je dohoda o provedení práce nebo dohoda o pracovní činnosti,

- služebního poměru, což jsou příjmy vojáků nebo policistů či celníků,
- členského poměru a obdobného poměru, v němž jen osoba povinná dbát příkazů plátce, jedná se například o odměny za práci zaměstnance, který není v pracovněprávním vztahu, ale znaky pracovněprávního poměru vykazuje,
- plnění v podobě funkčního požitku, za funkční požitek jsou považovány dle § 6 odst. 10 zákona o daních z příjmů, platy a plnění poskytována v souvislosti se současným nebo dřívějším výkonem funkce, jejichž výše se stanoví podle zákona upravujícího platy a další náležitosti spojené s výkonem funkce představitelů státní moci, některých státních orgánů a soudců, v orgánech obcí a v jiných orgánech územní samosprávy, státních orgánech, spolcích a zájmových sdruženích, odborových organizacích, komorách a v jiných orgánech a institucích.

Příjmy za práci člena družstva, společníka společnosti s ručením omezeným, komanditisty komanditní společnosti. Odměny členů orgánů právnické osoby a odměny likvidátora. Příjmy plynoucí v souvislosti s výkonem závislé činnosti, řadí se sem např. náhrada za ušlou mzdu či náhrada za ztrátu výdělku dle zákoníku práce.

Poplatník s příjmy ze závislé činnosti je pak pro účely daně z příjmů považován za zaměstnance a plátce příjmů je označován jako zaměstnavatel. Plynou-li poplatníkovi také příjmy ze zaměstnání ze zdrojů ze zahraničí, jsou vždy předmětem daně.

Princip zdanění příjmů ze závislé činnosti spočívá v tom, že zdaňován je příjem zvýšený o tzv. pojistné na sociální zabezpečení a na všeobecné zdravotní pojištění, které je povinen z těchto příjmů hradit zaměstnavatel. Používá se termín zdanění tzv. superhrubé mzdy. Lze to vyjádřit následujícím vzorcem (2.1)

$$DZD \text{ § 6 } ZDP = P_{z\check{c}} + SZP, \quad (2.1)$$

kde DZD § 6 je dílčí základ daně z příjmů ze závislé činnosti, $P_{z\check{c}}$ jsou příjmy ze závislé činnosti, SZP je pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti a pojistné na veřejné zdravotní pojištění hrazené zaměstnavatelem (Hnátek, 2019).

b) Příjmy ze samostatné činnosti

Neboť jsou hlavní součástí příjmů ze samostatné činnosti příjmy z podnikání, je nutno definovat, kdo je považován za podnikatele. Zákon č. 89/2012 Sb., občanský

zákoník (dále jen „občanský zákoník“), definuje v § 420 podnikatele jako osobu, která samostatně vykonává na vlastní účet a odpovědnost výdělečnou činnost živnostenským nebo obdobným způsobem se záměrem činit tak soustavně za účelem dosažení zisku. Samostatnost indikuje, že osoba, která činnost provozuje, může sama rozhodovat o době a místě výkonu činnosti a organizaci práce podle své vlastní svobodné úvahy a volby. Dále musí finančně sama zajišťovat chod podnikání a sama čerpat a rozhodovat o použití zisku z činnosti. Podnikatel provádí svoji činnost pod vlastním jménem a nelze tedy podnikat na někoho jiného. Vlastní odpovědnost je důležitým rysem podnikání, neboť fyzická osoba odpovídá za veškeré závazky vyplývající z jeho podnikání celým svým majetkem. Soustavně znamená vykonávat činnost s vidinou, že bude vykonávána i na dále. Nesmí se jednat o činnost nahodilou nebo příležitostnou.

Podle § 421 občanského zákoníku, se podnikatelem také rozumí

- osoba zapsaná v obchodním rejstříku,
- osoba, která podniká na základě živnostenského oprávnění,
- osoba, která podniká na základě jiného než živnostenského oprávnění podle jiného zákona.

Pro zdanění je rozhodující správné stanovení druhu podnikání a jiné samostatné výdělečné činnosti, k tomu nám pomůže zákon o daních z příjmů § 7 odst. 1 a 2, kde jsou rozlišeny **příjmy ze samostatné činnosti**:

- příjem ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství,
- příjem ze živnostenského podnikání,
- příjem z jiného podnikání, ke kterému je potřeba podnikatelské oprávnění,
- podíl společníka veřejné obchodní společnosti a komplementáře komanditní společnosti na zisku,

a příjmy z jiné samostatné výdělečné činnosti:

- příjem z užití nebo poskytnutí práv z průmyslového vlastnictví, autorských práv včetně práv příbuzných právu autorskému včetně příjmů z vydávání, rozmnožování a rozšiřování literárních a jiných děl vlastním nákladem,
- příjem z nájmu majetku zařazeného v obchodním majetku,
- příjem z výkonu nezávislého povolání.

Pro výpočet dílčího základu daně (dále jen „DZD“) je použit rozdíl mezi příjmy ze samostatné činnosti a výdaji vynaložených na jejich dosažení, zajištění a udržení podle vzorce (2.2)

$$DZD \text{ § 7 ZDP} = P_{s\check{c}} - V, \quad (2.2)$$

kde DZD § 7 je dílčí základ daně z příjmů ze samostatné činnosti, $P_{s\check{c}}$ jsou příjmy ze samostatné činnosti, V jsou výdaje vynaložené na jejich dosažení, zajištění a udržení.

Výdaje vynaložené na dosažení, zajištění a udržení příjmů musí být daňově uznatelné, aby mohli být odčitatelné od příjmů ve stanovené a prokázané výši. Obecně lze definovat, že daňově uznatelné výdaje souvisí s podnikatelskou činností, na rozdíl od výdajů nedaňových. Mezi daňově uznatelné výdaje jsou zařazeny dle § 24 zákona o daních z příjmů, odpisy hmotného majetku, nákup materiálu, výdaje na opravy a udržování, cestovní výdaje, mzdové výdaje a další. Daňově neuznatelnými výdaji dle § 25 zákona o daních z příjmů, jsou výdaje na reprezentaci, osobní spotřeba podnikatele, výdaje na pořízení hmotného majetku a další.

Výdaje mohou být uplatňovány různými způsoby, což má za následek odlišné stanovení základu daně a následné daňové povinnosti. Výdaje se mohou uplatnit buď ve skutečné výši nebo použitím výdajů procentem z příjmů. Způsoby uplatnění výdajů budou charakterizovány v třetí části této bakalářské práce. Výběr uplatňování způsobu výdajů je zpravidla na rozhodnutí podnikatele, pokud však poplatníkovi nevznikla ze zákona povinnost vést účetnictví.

Podnikající fyzická osoba si pro zjištění základu daně musí vést evidenci příjmů a výdajů, které vynaložila v období od 1. ledna do 31. prosince, neboť zdaňovacím obdobím je kalendářní rok. Pokud vede účetnictví, zdaňuje se hospodářský výsledek vykázány v účetnictví a zdaňovacím obdobím může být i rok hospodářský.

c) Příjmy z kapitálového majetku

Dle § 8 zákona o daních z příjmů mezi příjmy z kapitálového majetku jsou zařazeny podíly na zisku obchodní korporace nebo podílového fondu, je-li v něm podíl představován cenným papírem a úroky z držby cenných papírů. Dále jsou zde zařazeny podíly na zisku tichého společníka z účasti na podnikání, úroky a výhry a jiné výnosy z vkladů na vkladních knížkách a úroky z peněžních prostředků na nepodnikatelském

účtu. Patří zde i úroky a jiné výnosy z poskytnutých úvěrů nebo zápůjček, úroky z prodlení, poplatek z prodlení a další.

Tyto příjmy plynoucí ze zdrojů na území České republiky, jsou obvykle zdaněny při jejich výplatě srážkovou sazbou daně 15 %, fyzická osoba tak obdrží již čistý (netto) příjem, který dále nezdaňuje a neuvádí tak ve svém daňovém přiznání.

Existují však i takové příjmy z kapitálového majetku, které se musí uvést a zdanit v daňovém přiznání. Jsou to příjmy

- z úroků z poskytnutých zápůjček,
- úroků z prodlení (dodavatelsko odběratelská smluvní sankce),
- poplatku z prodlení,
- z vkladů na vkladních knížkách,
- z úroků z peněžních prostředků na vkladovém účtu,

kteřé musí fyzická osoba zdanit ve svém daňovém přiznání. Pokud podnikatel vykazuje takovéto příjmy, nesmí je zapomenout vykázt jako příjmy z kapitálového majetku, nikoliv mezi příjmy ze samostatné činnosti. Příjmy z kapitálového majetku nevstupují do vyměřovacího základu pro sociální a zdravotní pojištění (Hnátek, 2019).

Dílčí základ daně v daňovém přiznání lze vyjádřit pomocí vzorce (2.3)

$$DZD \text{ § 8 } ZDP = P_{km} , \quad (2.3)$$

kde $DZD \text{ § 8}$ je dílčí základ daně z příjmů z kapitálového majetku, P_{km} jsou příjmy z kapitálového majetku. U toho předmětu daně nelze uplatnit výdaje na dosažení, zajištění a udržení těchto příjmů.

d) Příjmy z nájmu

Za příjmy z nájmu se považují příjmy z nájmu nemovitých věcí nebo bytů nezahrnutých do podnikání, příjmy z nájmu movitých věcí nezahrnutých do podnikání, kromě příležitostného nájmu, který se zdaňuje v rámci ostatních příjmů dle § 10 odst. 1 písm. a) zákona o daních z příjmů.

Od těchto příjmů je možné odečíst výdaje vynaložené na dosažení, zajištění a udržení příjmů. Výdaje může poplatník uplatnit buď procentem z hodnoty dosažených příjmů, nebo v prokázané výši, tzv. skutečné výdaje.

Výše paušálu činí 30 % z příjmů z pronájmu, nejvýše však do částky 600 000 Kč. Uplatní-li poplatník výdaje procentem z příjmů jsou v částkách výdajů zahrnuty veškeré výdaje v souvislosti s dosahováním příjmu z nájmu včetně odpisu pronajímané stavby. Při uplatňování paušálních výdajů je poplatník povinen vždy vést záznamy o příjmech a evidenci pohledávek vzniklých v souvislosti s nájmem.

V případě že poplatník uplatňuje skutečné výdaje vynaložené na jejich dosažení, zajištění a udržení. Vedou záznamy o příjmech a výdajích vynaložených na dosažení, zajištění a udržení příjmů v časovém sledu, evidenci hmotného majetku, který lze odpisovat, evidenci o tvorbě a použití rezervy na opravy hmotného majetku, pokud ji vytvářejí, evidenci o pohledávkách a dlužích ve zdaňovacím období, ve kterém dochází k ukončení nájmu, a mzdové listy, pokud vyplácejí mzdy. Za prokazatelně vynaložené výdaje lze považovat např. odpisy nemovitosti, výdaje na opravu a běžnou údržbu, daň z nemovitých věcí, vyplacené odstupné nájemníkům a další.

Pronajímatelé zdaňují v daňovém přiznání rozdíl mezi příjmy a výdaji z nájmného. Dílčí základ daně lze vyjádřit pomocí vzorce (2.4)

$$DZD \text{ § 9 ZDP} = P_N - V, \quad (2.4)$$

kde DZD § 9 je dílčí základ daně z příjmů z nájmu, P_N jsou příjmy z nájmu, V jsou výdaje vynaložené na jejich dosažení, zajištění a udržení. Tyto příjmy nepodléhají sociálnímu a zdravotnímu pojištění.

e) Ostatní příjmy

Dle Klimešové (2018), ostatními příjmy podle znění § 10 odst. 1 zákona o daních z příjmů, jsou příjmy, při kterých dochází ke zvýšení majetku poplatníka daně z příjmů fyzických osob, pokud nejde o příjmy zdaňované podle § 6 až 9 zákona o daních z příjmů. Pokud tedy má poplatník daně z příjmů fyzických osob zdanitelné peněžní a nepeněžní příjmy, a přitom je poplatník nemůže zařadit ani mezi příjmy ze závislé činnosti, ani mezi příjmy ze samostatné činnosti, ani mezi příjmy z kapitálového majetku, resp. příjmy z nájmu, zdaňují se tyto příjmy jako tzv. ostatní příjmy podle § 10 zákona o daních z příjmů. Ostatní příjmy nevstupují do vyměřovacího základu pro sociální a zdravotní pojištění. Charakteristickým znakem většiny ostatních příjmů je jejich nahodilost.

Mezi ostatní příjmy zejména patří

- příjmy z příležitostných činností nebo z příležitostného nájmu movitých věcí, včetně příjmů ze zemědělské výroby a lesního a vodního hospodářství, které nejsou provozovány podnikatelem,
- příjmy z úplatného převodu nemovité věci, cenného papíru a jiné věci,
- přijaté výživné, důchody a obdobné opakující se požitky,
- podíl člena obchodní korporace s výjimkou společníka veřejné obchodní společnosti a komplementáře komanditní společnosti na likvidačním zůstatku, nebo majitele podílového listu z podílu připadajícího na podílový list při zrušení podílového fondu s výjimkou splnutí nebo sloučení podílového fondu,
- výhry z hazardních her; v případě výher z hazardních her jsou jednotlivým druhem příjmů výhry z loterie a tomboly, kursové sázky a totalizátorové hry, technické hry, živé hry s výjimkou turnaje živé hry, turnaje živé hry a turnaje malého rozsahu a jiných hazardních her,
- příjmy z převodu jmění na společníka a příjmy z vypořádání podle zvláštního právního předpisu,
- příjem z jednorázové náhrady práv s povahou opakovaného plnění na základě ujednání mezi poškozeným a pojistitelem, a další.

Tyto příjmy mohou být za splnění zákonných podmínek osvobozeny od zdanění. Od daně jsou například osvobozeny dle § 10 odst. 3 zákona o daních z příjmů tyto příjmy

- příjmy z příležitostných činností nebo z příležitostného nájmu movitých věcí, včetně příjmů ze zemědělské výroby a lesního a vodního hospodářství, které nejsou provozovány podnikatelem, pokud jejich úhrn u poplatníka nepřesáhne ve zdaňovacím období 30 000 Kč,
- výhry z loterie a tomboly, pokud výše výhry nepřesahuje 1 000 000 Kč,
- bezúplatné příjmy od příbuzného v linii přímé a v linii vedlejší, pokud jde o sourozence, strýce, tetu, synovce nebo neteř, manžela, manžela dítěte, dítě manžela, rodiče manžela nebo manžela rodičů,
- bezúplatné příjmy od osoby, se kterou poplatník žil nejméně po dobu jednoho roku bezprostředně před získáním bezúplatného příjmu ve společně hospodařící

domácnosti a z tohoto důvodu pečoval o domácnost nebo byl na tuto osobu odkázán výživou,

- bezúplatné příjmy nabyté příležitostně, pokud jejich úhrn od téhož poplatníka ve zdaňovacím období nepřevyšuje částku 15 000 Kč.

Dílčím základem daně je vždy příjem snížený o výdaje prokazatelně vynaložené pouze na jeho dosažení. To znamená, že nelze uplatnit výdaje na zajištění a udržení příjmu. Jsou-li výdaje s jednotlivým druhem příjmu vyšší než příjem, k rozdílu se nepřihlíží. Dílčí základ daně je stanoven pomocí vzorce (2.5),

$$DZD \text{ § } 10 \text{ ZDP} = P - V_d, \quad (2.5)$$

kde $DZD \text{ § } 10$ je dílčí základ daně z ostatních příjmů, P jsou příjmy, V_d jsou výdaje vynaložené na jejich dosažení.

2.2.4 Osvobozené příjmy

Mnohé příjmy, které obdrží fyzická osoba, jsou příjmy osvobozené od zdanění, za splnění zákonem stanovených podmínek. Osvobozené příjmy jsou uvedeny v zákoně o daních z příjmů v § 4, § 4a, § 6 odst. 9 a § 10 odst. 3, tyto osvobozené příjmy se neuvádí do daňového přiznání k dani příjmu fyzických osob. Avšak to neplatí pro poplatníky jejichž příjmy, jež jsou od daně z příjmů osvobozeny, převyšují částku 5 milionů korun, tyto příjmy pak musí poplatník povinně oznámit správci daně. Každá částka jednotlivého příjmu se posuzuje samostatně, nejčastěji jde o dary, dědictví, výhry v loteriích či příjmy z prodeje movitých věcí nebo cenných papírů. Oznamovací povinnost se nevztahuje na příjmy z prodeje nemovitých věcí, jež jsou evidovány v Katastru nemovitostí. Pokud poplatník neoznámí příjem převyšující 5 000 000 Kč v zdaňovacím období, hrozí poplatníkovi sankce v podobě pokuty ve výši 0,1 % z neoznámeného příjmu, za podmínky že, tuto povinnost splní, aniž byl k tomu správcem daně vyzván. Vyšší pokuta činí 10 % z částky neoznámeného příjmu, ta hrozí tomu, kdo podá oznámení až na výzvu správce daně. Maximální pokuta je ve výši 15 % z neoznámeného příjmu a ta je udělena tomu poplatníkovi, který na výzvu nijak nereaguje.

Výčet osvobozených příjmů od daně je nesmírně rozsáhlý, proto bude věnována pozornost pouze těm nejčastějším. Jedná se například o

- příjmy z prodeje rodinného domu,

- příjmy z prodeje ostatních nemovitých věcí,
- příjmy ve formě stipendia,
- dotace,
- příjmy z úroků a přeplatků zaviněných správcem daně.

Příjem z prodeje rodinného domu a souvisejícího pozemku, nebo jednotky, která nezahrnuje nebytový prostor jiný než garáž, sklep nebo komoru, a souvisejícího pozemku, je osvobozen od daně z příjmů, pokud v něm prodávající měl bydliště nejméně po dobu 2 let bezprostředně před prodejem nebo pokud v něm prodávající měl bydliště bezprostředně před prodejem po dobu kratší 2 let a použije-li získané prostředky na uspokojení vlastní bytové potřeby nejpozději do jednoho roku následujícího po roce, v němž příjem z prodeje byl přijat. Požadavek doby trvání vlastnictví je v tomto případě nepodstatný.

Osvobození se nevztahuje na příjmy z prodeje bytu nebo rodinného domu, pokud je nebo byl zahrnut do obchodního majetku pro výkon podnikatelské nebo jiné samostatně výdělečné činnosti, a to do 2 let od jeho vyřazení z obchodního majetku.

Příjmy z prodeje ostatních nemovitých věcí nebo z vypořádání spoluvlastnictví k nemovitým věcem jsou od daně osvobozeny, pokud doba mezi nabytím a prodejem nemovitosti přesáhne 5 let. Ostatními nemovitými věcmi se rozumí výrobní budovy, činžovní domy, zemědělské stavby a pozemky.

V případě, že jde o prodej nemovitých věcí nabytých děděním od zůstavitele, který byl příbuzným v řadě přímé nebo manželem, zkracuje se doba 5 let o dobu, po kterou nemovitost byla prokazatelně ve vlastnictví zůstavitele. Doba vlastnictví zůstavitele a doba vlastnictví prodávajícího se tak sčítá. Jestliže existuje pozemek se stavbou, jenž je jeho součástí, je rozhodující den nabytí pozemku (Hnátek, 2019). Osvobození se nevztahuje na příjem z prodeje nemovitých věcí, jestliže nemovitost byla zařazena do obchodního majetku, a to do 5 let od vyřazení z obchodního majetku.

Příjmy v podobě stipendia jsou osvobozeny, pokud se jedná o stipendium ze státního rozpočtu, z rozpočtu obce, z rozpočtu kraje, z prostředků vysoké školy, veřejné výzkumné instituce nebo právnické osoby, která vykonává činnost střední školy

nebo vyšší odborné školy. Osvobozeno je i přijetí podpory nebo příspěvku z prostředků odborové organizace.

Osvobozené jsou dotace ze státního rozpočtu, z rozpočtu obce, kraje, státního fondu, Národního fondu, regionální rady regionu soudržnosti, podpora z Vinařského fondu, z přiděleného grantu nebo příspěvek ze státního rozpočtu, který je výdajem státního rozpočtu podle zákona upravujícího rozpočtová pravidla anebo dotace, grant a příspěvek z prostředků Evropské unie, na pořízení hmotného majetku, na jeho technické zhodnocení nebo na odstranění následků živelní pohromy, s výjimkou dotace a příspěvku, které jsou účtovány do příjmů nebo výnosů podle zákona upravujícího účetnictví.

Od daně z příjmů se osvobozují příjmy z úroků z přeplatků zaviněných správcem daně, orgánem sociálního zabezpečení a příjmy z penále z přeplatků pojistného, které příslušná zdravotní pojišťovna vrátila po uplynutí lhůty stanovené pro rozhodnutí o přeplatku pojistného.

2.2.5 Základ daně z příjmů fyzických osob

K vymezení základu daně je nutno přesně určit, co je předmětem daně, které příjmy jsou osvobozeny a které příjmy se nezahrnují do základu daně. Předmětem daně jsou příjmy dle § 6 až 10 zákona o daních z příjmů, jenž tvoří dílčí základy daně. Součet těchto dílčích základů daně, pak tvoří celkový základ daně. Výpočet základu daně z příjmů fyzických osob můžete vidět v následujícím schématu.

Tabulka 2.1 Výpočet základu daně z příjmů fyzických osob

	Dílčí základ daně z příjmů ze závislé činnosti = příjmy ze závislé činnosti + pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti a pojistné na veřejné zdravotní pojištění hrazené zaměstnavatelem
+/-	Dílčí základ daně z příjmů ze samostatné činnosti (může nabýt i záporných hodnot) = příjmy ze samostatné činnosti – výdaje na dosažení, zajištění a udržení příjmů
+/-	Dílčí základ daně z příjmů z nájmu (může nabýt i záporných hodnot) = příjmy z nájmu – výdaje na dosažení, zajištění a udržení příjmů
+	Dílčí základ daně z kapitálového majetku = příjmy z kapitálového majetku
+	Dílčí základ daně z ostatních příjmů = ostatní příjmy – výdaje na dosažení příjmu
=	Celkový základ daně

Zdroj: vlastní zpracování

Zákon o daních z příjmů podle § 5 nám vymezuje základ daně jako částku, o kterou příjmy plynoucí poplatníkovi ve zdaňovacím období přesahují výdaje prokazatelně vynaložené na jejich dosažení, zajištění a udržení. Jestliže podle účetnictví, daňové evidence nebo podle záznamů o příjmech a výdajích dojde k tomu, že příjmy ze samostatné činnosti a z nájmu, jsou nižší než výdaje vynaložené na jejich dosažení, udržení a zajištění, tak se tento rozdíl nazývá daňová ztráta. Úhrn dílčích základů daně zjištěných podle jednotlivých druhů příjmů uvedených v § 7 až 10 zákona o daních z příjmů, může být snížen o tuto daňovou ztrátu, a to nejdéle po dobu 5 zdaňovacích období následujících bezprostředně po zdaňovacím období, ve kterém byla ztráta v daňovém přiznání uvedena.

2.2.6 Sazba daně

U daně z příjmů fyzických osob je sazba daně lineární ve výši 15 %. Lineární sazba daně znamená, že daň roste s růstem základu ve stejném poměru. Obvykle se jedná o stanovené procento ze základu daně, které se nemění s velikostí základu daně. Její výhodou je jednoduchost výpočtu.

Výše daně se zjišťuje ze základu daně sníženého o nezdánitelnou část základu daně a odčitatelné položky od základu daně. Takto snížený základ daně se zaokrouhluje na celá sta koruny dolů, z něhož je následně počítaná daň.

Stejná sazba se uplatňuje i pro zvláštní sazbu daně, prostřednictvím které se sráží daň ze samostatných základů daně. Samostatný základ daně je jednotlivý příjem, případně i několik příjmů od jedné osoby vyplacených v průběhu jediného kalendářního měsíce, ze kterého sráží daň osoba, jež příjem vyplácí (Vančurová, 2017). Zvláštní sazbou daně se zdaňují například příjmy ze závislé činnosti, pokud se jedná o příjmy plynoucí na základě dohody o provedení práce a jejich úhrnná výše u téhož plátce daně nepřesáhne za kalendářní měsíc částku 10 000 Kč a současně pokud zaměstnanec u tohoto plátce daně nepodepsal prohlášení poplatníka daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti. Sazba daně 15 % se vztahuje i na příjmy z podílu na zisku, na příjmy z dávek penzijního připojištění nebo na příjmy plynoucí fyzickým osobám z reklamních soutěží a reklamních slosování.

Fyzické osoby s nadstandardními příjmy mají povinnost zdanit své příjmy ještě solidární daní, neplatí pro příjmy z pronájmu, kapitálové příjmy či ostatní příjmy. Solidární daň neboli solidární zvýšení daně tvoří 7 % z kladného rozdílu mezi součtem příjmů zahrnovaných do dílčího základu daně podle § 6 a dílčího základu daně podle § 7 v příslušném zdaňovacím období a 48násobkem průměrné mzdy stanovené podle zákona upravujícího pojistné na sociální zabezpečení. Výpočet je přehledněji znázorněn v následujícím vzorci (2.6)

$$SD = [(DZD \text{ § 6 } ZDP + DZD \text{ § 7 } ZDP) - (48 \cdot \phi mzdy)] \cdot 7 \% , \quad (2.6)$$

kde SD je solidární daň, DZD § 6 je dílčí základ daně z příjmů ze závislé činnosti, jenž se vypočte podle vzorce (2.1). DZD § 7 je dílčí základ daně z příjmů ze samostatné činnosti, jenž se vypočte podle vzorce (2.2), $\phi mzdy$ je průměrná hrubá měsíční nominální mzda.

Pouze příjmy ze zaměstnání a samostané výdělečné činnosti nad limit podléhají solidární dani. Limitem je pro celý kalendářní rok 2020 částka 1 672 080 Kč, neboť průměrná hrubá měsíční mzda je odhadnuta na 34 835 Kč. Povinnost odvést solidární daň může vzniknout zaměstnanci, pokud v některém měsíci má výjimečně vysokou hrubou mzdu, tedy pokud hrubá mzda v daném měsíci překročí 1/12 limitu pro platbu solidární daně. V roce 2020 se jedná o částku 139 340 Kč.

2.2.7 Zdaňovací období

Zdaňovacím obdobím daně z příjmů fyzické osoby je výhradně kalendářní rok, popřípadě hospodářský rok, ale pouze za předpokladu, že podnikatel vede účetnictví. Po skončení zdaňovacího období musí poplatník podat daňové přiznání za předešlý rok a vypočtenou daň uhradit. Podnikatel může podat za sebe daňové přiznání do 3 měsíců od skončení zdaňovacího období, nejpozději do 1. dubna. Jestliže mu daňové přiznání zpracovává daňový poradce může požádat finanční úřad o prodloužení termínu ještě o 3 měsíce navíc, tedy nejpozději do 1. července. Za své zaměstnance podává firma místo daňového přiznání formulář vyúčtování daně z příjmů ze závislé činnosti, který podá správci daně do 17. února a zaměstnanec pouze tento formulář podepíše (Švarcová, 2016).

Pokud bude schválena novela daňového řádu, dojde k prodloužení lhůty pro podání daňového přiznání k daním z příjmů o 1 měsíc pro poplatníky, jenž podávají daňové přiznání elektronicky. V případě elektronické žádosti získá poplatník benefit v podobě dřívějšího vrácení přeplatku na dani.

2.3 Daňové přiznání k dani z příjmů fyzických osob

Povinnost podat daňové přiznání z příjmů fyzických osob mají daňoví rezidenti a nerezidenti, kteří mají zdanitelné roční příjmy vyšší než 15 000 Kč. Daňové přiznání se podává nejpozději do 1. dubna nebo do 1. července, pokud je daňové přiznání podané pomocí daňového poradce. Příjmy od daně osvobozené a příjmy, které již byly zdaněny tzv. srážkovou daní, se do daňového přiznání zpravidla neuvádějí, pokud je poplatník uvede, pak už musí uvést všechny příjmy, které podléhají srážkové dani. Daňové přiznání však je nutno podat v případě, že roční zdanitelné příjmy nepřesáhly 15 000 Kč, ale poplatník vykázal daňovou ztrátu. Ztráty lze dosáhnout pouze při samostatné výdělečné činnosti nebo v případě pronájmu. Důvodem k podání daňového přiznání v případě ztráty je možnost odečtení této ztráty po dobu následujících 5 let (Hnátek, 2019).

Fyzická osoba, jenž má příjmy jen ze zaměstnání, nemá obvykle na starost podávat daňové přiznání, neboť plátcem daně je zaměstnavatel. Může však zaměstnavatele požádat o provedení ročního zúčtování zaplacených záloh na dani a nechat si vyplatit přeplatek na dani, nedoplatek se nedoplácí. Daňové přiznání

zaměstnanec podává pouze pokud má příjmy od více zaměstnavatelů. Rovněž podává daňové přiznání poplatník, u něhož se daň zvyšuje o solidární zvýšení daně (Hnátek, 2019).

V případě, že se poplatník zpozdí s podáním daňového přiznání může nám daňová správa vyměřit pokutu ve výši 0,05 % stanovené daně za každý následující den prodlení nebo pokutu ve výši 0,01 % stanovené daňové ztráty za každý následující den prodlení. Tato sankce se začne počítat počínaje 5. pracovním dnem následujícím po dni splatnosti daně, neboť daňový řád toleruje zpoždění 5 pracovních dní. Dosáhne-li pokuta částky 200 Kč, tak se pokuta nepředepisuje. Za předpokladu že nepodáte daňové přiznání a neučiníte tak ani dodatečně, použije se pro výpočet sankce stanovená horní hranice 5 % ze stanovené daně nebo ztráty, maximálně do výše 300 000 Kč (Hnátek, 2019).

Existují tři typy daňového přiznání řádné, opravné a dodatečné. Řádné daňové přiznání se podává nejpozději do 1. dubna následujícího kalendářního roku případně do 1. července. V případě, že poplatník podá daňové přiznání před zákonným termínem, a zjistí, že nesprávně zjistil daňovou povinnost, může před uplynutím zákonné lhůty podat opravné daňové přiznání. Opravných daňových přiznání, může podat více, daňová správa pak použije pro vyměřovací řízení poslední podané opravné daňové přiznání a k předchozím přiznání nepřihlíží. Zjistí-li poplatník po zákonném termínu, že špatně stanovil daňovou povinnost, je povinen předložit dodatečné daňové přiznání do konce měsíce následujícího po tomto zjištění (Hnátek, 2019).

V souvislosti vyhlášení nouzového stavu dne 12. 3. 2020 z důvodu ohrožení zdraví v souvislosti s prokázáním výskytu koronaviru, vláda odsouhlasila dne 15. 3. 2020 balíček opatření v oblasti daní, které reagují na aktuální situaci. Základní opatření, které se týká podání daňové přiznání je plošné prominutí pokuty za opožděné podání přiznání k dani z příjmu fyzických osob a úroku z prodlení, a to nejdéle do 1. července 2020. Fakticky bude tedy všem daňovým poplatníkům automaticky umožněno podat daňové přiznání k dani z příjmu a uhradit tuto daň bez jakékoliv sankce nejdéle o 3 měsíce později, a to bez nutnosti prokazovat důvody související s koronavirem. Hlavním cílem je zamezení koncentrace fyzických osob na finančních úřadech, resp. na poštách, kteří nemají povinnost podávat daňové přiznání elektronicky (Ministerstvo financí ČR, 2020).

2.4 Platba zálohy daně z příjmů fyzických osob

Zálohy na daň z příjmů fyzických osob jsou používány u příjmů ze závislé činnosti, a vztahují se i na poplatníky, jenž podávají daňové přiznání. Zálohy u příjmů ze závislé činnosti odvádí zaměstnavatel měsíčně přímo ze mzdy zaměstnance. Poplatníci, kteří podávají daňové přiznání, určují výši zálohy podle poslední známé daňové povinnosti. Existují následující tři hranice, které nám určují výpočet zálohy

- daňová povinnost nepřesáhla částku 30 000 Kč, záloha na daň z příjmů se neplatí,
- daňová povinnost překročí částku 30 000 Kč, ale je menší než 150 000 Kč, vzniká povinnost platit zálohu na daň z příjmů pololetně ve výši 40 % poslední známé daňové povinnosti,
- daňová povinnost překročí částku 150 000 Kč, vzniká povinnost platit zálohu na daň z příjmů čtvrtletně ve výši 25 % poslední známé daňové povinnosti.

Zálohy se zaokrouhlují na stovky nahoru. U pololetní zálohy jsou termíny splatnosti do 15. června a 15. prosince, při čtvrtletní záloze jsou navíc dva termíny 15. března a 15. září.

Pokud celkový základ daně tvoří i příjmy ze závislé činnosti, záleží, jak velký podíl tyto příjmy tvoří k celkovému základu daně. Činí-li tento poměr méně než 15 %, platí se plné zálohy, jeli tento poměr vyšší než 15 %, avšak méně než 50 % celkového základu daně, hradí poplatník zálohy v poloviční výši. Jestliže příjmy ze závislé činnosti tvoří 50 % a více z celkového základu daně, tak zálohy na daň v průběhu zálohového období poplatník neplatí (Hnátek, 2019).

2.5 Daňová optimalizace

Dle Klimešové (2018), se optimalizací daňové povinnosti zpravidla rozumí takové jednání, jímž se daňový subjekt snaží legálně minimalizovat své daňové povinnosti. Pro efektivní optimalizaci je nutné znát daňové zákony a orientovat se v nich. Optimalizační proces ovlivňuje řada faktorů, kterými jsou například individuální situace daňového subjektu, velikost podniku, schopnost dosahování zisku, podnikatelské prostředí a legislativní změny.

Daňovou optimalizací využije daňový subjekt ke snížení základu daně, k odložení daně do budoucna, například využitím daňových rezerv, tvorbou daňově účinných

opravných položek nebo vhodnou formou odpisů majetku, nebo k vyhnutí se vysokému zdanění, pomocí legálního využití mezer a nejasností v daňových i jiných zákonech (Klimešová, 2018).

Minimalizovat daňové zatížení lze například pomocí daňové úspory u daně z příjmů. Daňová úspora vzniká využitím všech způsobů, které snižují základ daně nebo daň, při splnění podmínek stanovených zákonem. Prostředky pro minimalizaci daně z příjmů fyzické osoby jsou odčitatelné položky od základu daně, nezdanitelná část základu daně, slevy na dani a daňové zvýhodnění. Všechny tyto prostředky budou charakterizovány v následující kapitole.

2.6 Proces stanovení daně z příjmů fyzických osob.

Prvně je zjištěno, zda příjem spadá do předmětu daně, případně jakou sazbou bude zdaněn. Pokud příjem spadá pod předmět daně, bude z něho odvozen i dílčí základ daně. Součtem všech dílčích základů daně nám vznikne celkový základ daně. Od základu daně lze odečíst daňovou ztrátu z podnikání z minulých let jako odčitatelnou položku snižující základ daně dle § 34 zákona o daních z příjmů. Za splnění podmínek lze dále odečíst i různé nezdanitelné části základu daně dle § 15 zákona o daních z příjmů, patří zde například zaplacené příspěvky na penzijní připojištění, pojistné na soukromé životní pojištění, úroky z úvěru nebo poskytnutá bezúplatná plnění a další. Po těchto úpravách vznikne tzv. snížený základ daně o nezdanitelné části, a ten bude zaokrouhlen na celé sta koruny směrem dolů, na něž se uplatní 15 % sazba daně. Takto vypočtená daňová povinnost, však nemusí být samozřejmě výsledná, neboť je možné daňovou povinnost poplatníka snížit o různé slevy na dani dle § 35ba zákona o daních z příjmů, na které má konkrétní poplatník nárok. Za nejznámější slevu na dani lze považovat slevu na poplatníka, dalšími slevami jsou sleva na manželku, studenta, invaliditu a další. Poslední možnost snížení daně nám umožňuje daňové zvýhodnění na děti dle § 35c zákona o daních z příjmů. Výsledkem celého procesu je buď daňová povinnost poplatníka nebo daňový bonus pro poplatníka. Tabulka níže znázorňuje celý proces stanovení daně z příjmů fyzických osob.

Tabulka 2.2 Obecný postup pro stanovení daně z příjmů fyzických osob

	DZD ze závislé činnosti dle §6 zákona o daních z příjmů
+	DZD ze samostatné činnosti dle § 7 zákona o daních z příjmů
+	DZD z kapitálového majetku dle § 8 zákona o daních z příjmů
+	DZD z nájmu dle § 9 zákona o daních z příjmů
+	DZD z ostatních příjmů dle § 10 zákona o daních z příjmů
=	Celkový základ daně
-	Odčitatelné položky od základu daně dle § 34 zákona o daních z příjmů
=	Snížený základ daně o odčitatelné položky
-	Nezdanitelné části základu daně dle § 15 zákona o daních z příjmů
=	Snížený základ daně o nezdanitelné části
≡	Základ daně zaokrouhlený na celé sta koruny směrem dolů
·0,15	Sazba daně z příjmů fyzických osob
=	Daň z příjmů fyzických osob
+	Solidární zvýšení daně (pokud poplatník musí zdanit příjmy i solidární daní)
-	Slevy na dani dle § 35ba zákona o daních z příjmů
=	Daň po uplatnění slev
-	Daňové zvýhodnění na děti dle § 35c zákona o daních z příjmů
=	Daň po uplatnění daňových zvýhodnění
-	Úhrn sražených záloh za zdaňovací období
=	Daňová povinnost / daňový bonus

Zdroj: vlastní zpracování

3 Vymezení základních možností optimalizace daně z příjmů fyzických osob

V této části bakalářské práce bude charakterizováno, jakým způsobem může osoba samostatně výdělečně činná (dále jen „OSVČ“) vést evidenci příjmů a výdajů, jakými možnostmi může uplatnit výdaje, a jaké jsou rozdíly v jejich uplatnění. Budou zde vymezeny základní možnosti optimalizace daně z příjmů fyzických osob, především odčitatelné položky, nezdanitelné části, slevy na dani a daňové zvýhodnění.

3.1 Způsob vedení evidence

OSVČ má více možností, jak si může stanovit základ daně, záleží na způsobu evidence příjmů a výdajů a na možnosti uplatnění výdajů jak skutečných, tak stanovených procentem z příjmů. Aby, ale podnikatel mohl uplatnit výdaje, nejdříve musí vést evidenci své ekonomické činnosti, k tomu mu pomůže daňová evidence nebo vedení účetnictví.

3.1.1 Daňová evidence

Vedení daňové evidence je upraveno v zákoně o daních z příjmů v § 7b. Používá se u fyzických osob s příjmy ze samostatné činnosti dle § 7 zákona o daních z příjmů, jenž nevedou účetnictví dobrovolně nebo povinně, tím pádem nejsou účetní jednotkou. Daňová evidence slouží OSVČ jako zdroj informací o vlastní podnikatelské činnosti.

Daňovou evidencí se pro účely daní z příjmů rozumí vedení záznamů pro účely stanovení základu daně a daně z příjmů. Princip vedení daňové evidence spočívá v oddělené průkazné evidenci příjmů a výdajů od evidence majetku a dluhů. Daňová evidence nemá zákonem stanovenou formu, pro vedení této evidence. Záleží tedy pouze na podnikateli, zda daňovou evidenci bude vést ručně nebo pomocí speciálního softwaru, může si taky zvolit, zda evidenci bude vést sám nebo pověří zaměstnance, anebo osloví externí účetní nebo účetní firmu. Pro vedení daňové evidence může použít například následující knihy

- peněžní deník, který eviduje daňové a nedaňové příjmy a výdaje,
- knihu pohledávek,
- knihu závazků,
- karty dlouhodobého hmotného majetku,

- karty dlouhodobého nehmotného majetku,
- knihu krátkodobého a dlouhodobého finančního majetku,
- evidenci drobného dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku,
- skladové karty zásob,
- knihu cenin,
- knihu pro sledování nepřímých daní,
- mzdová agenda, pokud má podnikatel zaměstnance,
- knihu evidence jízd, pokud podnikatel používá v podnikání dopravní prostředky,
- inventární karta časového rozlišení, slouží pro časové rozlišení finančního leasingu (Hakalová, 2019).

V daňové evidenci je nezbytné, správně vykazovat daňové a nedaňové příjmy a výdaje, neboť jejich rozlišení je důležité pro stanovení základu daně z příjmů fyzických osob za dané zdaňovací období. Do základu daně se zahrnují pouze příjmy a výdaje daňové. Mezi příjmy daňové patří tržby za prodej zboží, výroků a služeb a ostatní příjmy související s podnikatelskou činností, které jsou zahrnovány do základu daně dle § 7 zákona o daních z příjmů, naopak nedaňové příjmy jsou příjmy, které nejsou zahrnované do základu daně, anebo již byly dříve zdaněny. Výdaje daňové jsou výdaje, které byly vynaložené na dosažení, zajištění a udržení příjmů a snižují základ daně dle § 24 zákona o daních z příjmů, patří zde např. výdaje na nákup materiálu, zboží, drobného hmotného majetku a nehmotného majetku, mzdové výdaje a provozní režie (Hakalová, 2019). Avšak existuje řada dalších výdajů, které souvisí s podnikatelskou činností, ale nesnižují základ daně, tyto výdaje jsou nazývány výdaje nedaňové a jsou uvedeny v § 25 zákona o daních z příjmu. Patří zde např. výdaje na nákup dlouhodobého majetku, zaplacení daně z příjmů a pojistného OSVČ, výběr na osobní spotřebu podnikatele, výdaje na reprezentaci a splátky úvěrů nebo půjček.

Co se týče majetku, je nutno vědět, že v daňové evidenci se odpisuje pouze dlouhodobý hmotný majetek (dále jen „DHM“). Dlouhodobý nehmotný majetek (dále jen „DNM“) se neodpisuje, je rovnou daňově uznatelným výdajem. Při pořízení DHM se nákup eviduje jako výdaj nedaňový, avšak je možno postupně na konci každého zdaňovacího období při uzávěrkové úpravě uplatňovat roční daňové odpisy do výdajů

daňových, jenž nám sníží základ daně, až do výše pořizovací ceny. Zdaňovacím obdobím u OSVČ, která vede daňovou evidenci, je kalendářní rok.

K poslednímu dni zdaňovacího období provede OSVČ inventarizaci, tedy zjistí skutečný stav zásob, hmotného majetku, pohledávek nebo závazků a upraví základ daně o případné rozdíly dle § 24 a § 25 zákona o daních z příjmů. Při výpočtu základu daně se prvně odečtou příjmy a výdaje daňové, a z následného výsledku je upraven základ daně dále o uzávěrkovou úpravu nepeněžitých operací, které nám základ daně zvyšují nebo snižují.

Mezi položky snižující základ daně jsou řazené např. daňové odpisy DHM, věcné vklady podnikatele ve formě zásob, tvorbu zákonné rezervy na opravu DHM, zůstatkovou cenu vyřazeného majetku z důvodu likvidace nebo prodeje při splnění podmínek zákona o daních z příjmů a časové rozlišení splátek nájemného u DHM pořízeného formou finančního leasingu. Příjmy daňové lze navyšovat o tyto položky

- aktivaci DHM vytvořeného ve vlastní režii,
- čerpání zákonných rezerv,
- zrušení zákonných rezerv z důvodu nerealizování účelu, na který byla tvořena,
- a další příjmy jenž zvyšují základ daně (Hakalová, 2019).

Postup zjištění základu daně, vycházející ze záznamů v daňové evidenci, jenž je zobrazen v následující tabulce 3.1. Jedná se o základ daně, nesnížený o nezdánitelné části základu daně, využití tohoto snížení bude zmíněno v kapitole 3.5.

Tabulka 3.1 Výpočet základu daně, při vedení daňové evidence

	Příjmy daňové
-	Výdaje daňové
=	Základ daně před uzávěrkovou úpravou
+	Položky zvyšující základ daně
-	Položky snižující základ daně
=	Základ daně

Zdroj: Vlastní zpracování

3.1.2 Účetnictví

Vedení evidence formou účetnictví mohou vést fyzické osoby dobrovolně, nebo povinně podle zákona č.563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, (dále

jen „zákon o účetnictví“), který stanovuje, kdo má povinnost být účetní jednotkou. Účetní jednotkou jsou podle § 1 odst. 2 zákona o účetnictví

- fyzické osoby, které jsou jako podnikatelé zapsány v obchodním rejstříku,
- fyzické osoby, které jsou podnikateli, pokud jejich v rámci jejich podnikatelské činnosti přesáhl za bezprostředně předcházející kalendářní rok částku 25 000 000 Kč,
- fyzické osoby, které vedou účetnictví na základě svého rozhodnutí,
- fyzické osoby, které jsou podnikateli a jsou společníky sdruženými ve společnosti, pokud alespoň jeden ze společníků sdružených v této společnosti je účetní jednotkou
- fyzické osoby, kterým povinnost vedení účetnictví ukládá zvláštní právní předpis.

Další právní normou pro podnikatelské subjekty je Vyhláška č.500/2002 Sb., tato vyhláška např. upravuje rozsah a způsob sestavování účetní závěrky, směrnou účtovou osnovu a účetní metody způsobu oceňování. Podrobnější výklad k jednotlivým oblastem účtování pak poskytují České účetní standardy pro podnikatele (Štohl, 2017).

Povinnost vést účetnictví mají fyzické osoby ode dne zápisu do obchodního rejstříku nebo od doby, kdy jejich obrat překročil výše uvedenou částku. Po překročení obratu se stávají účetní jednotkou, a to od prvního dne následujícího roku po překročení limitu. Nemají však povinnost vést účetnictví. Tato povinnost vzniká od prvního dne účetního období následujícího po kalendářním roce, ve které se staly fyzické osoby účetní jednotkou. Účetnictví musí vést minimálně po dobu 5 let, i kdyby v následujících letech vykazovaly obraty nižší než 25 000 000 Kč (Štohl, 2017).

OSVČ může vést účetnictví buď v zjednodušeném rozsahu nebo v plném rozsahu. Zjednodušený rozsah mohou vést fyzické osoby, které jsou mikro nebo malou účetní jednotkou a nemají povinnost mít ověřenou účetní závěrku auditorem. Jedná se o účetní jednotky, jejichž hodnota aktiv nepřesáhla částku 100 000 000 Kč, jejichž roční úhrn čistého obratu nepřesáhl částku 200 000 000 Kč a jejichž průměrný počet zaměstnanců v průběhu účetního období nepřekročil hodnotu 50 zaměstnanců, dle § 1b zákona o účetnictví. Podstata účetnictví ve zjednodušeném rozsahu spočívá především v omezeném použití účetních metod a v užším rozsahu vykazování. Účetní jednotka nemusí používat analytické a podrozvahové účty, stačí pouze syntetické účty podle

povinné směrné účtové osnovy, dále může spojit účtování v deníku s účtováním v hlavní knize a může sestavit účetní závěrku v zjednodušeném rozsahu.

Účetnictví by mělo podávat věrný a poctivý obraz o stavu a pohybu majetku a závazků účetní jednotky, to vychází i ze zákona o účetnictví, podle něhož je povinností vést účetnictví úplně, průkazným způsobem a správně. Každá hospodářská operace se účtuje na základě účetního dokladu, jenž je zapsána nejdříve chronologicky do účetního deníku, a teprve potom na jednotlivé účty do hlavní knihy, která je roztríděná podle věcného hlediska. Účetnictví funguje na bilančním principu v rozvaze tak, že aktiva se rovnají pasivům. Aktiva představují majetek účetní jednotky a pasiva zdroje krytí tohoto majetku (Kolektiv autorů, 2013).

Nákladové a výnosové účty slouží pro výpočet výsledku hospodaření, ten je vypočítán jako rozdíl mezi výnosy a náklady. Kladný rozdíl, bude znamenat zisk pro účetní jednotku, naopak záporná hodnota vykazuje ztrátu z podnikání. Zjištěný výsledek hospodaření je potřeba převést na daňový základ, zejména je nutné výsledek hospodaření upravit o náklady daňově neuznatelné, popřípadě lze výsledek hospodaření upravit o odčitatelné položky.

Náklady daňově neuznatelné dle § 25 zákona o daních z příjmů nám zvyšují základ daně, jedná se např. o náklady na reprezentaci, náklady na sociální a zdravotní pojištění OSVČ, dary, ostatní pokuty a penále, manka a škody do výše náhrady a další. Naopak položkou snižující základ daně jsou odčitatelné položky, jejichž pravidla pro uplatnění jsou vypsány v § 34 zákona o daních z příjmů, jedná se o ztrátu z minulých let, kterou je možno uplatnit buď najednou nebo postupně po dobu následujících 5 let od jejího vzniku, nebo o odpočet na podporu výzkumu a vývoje nebo odpočet na podporu odborného vzdělání, které lze uplatnit nejpozději ve třetím období následujícím po období, ve kterém vznikly. Postup výpočtu základu daně při vedení účetnictví je znázorněn v následující tabulce 3.2. Jedná se o základ daně, nesnížený o nezdánitelné části základu daně, využití tohoto snížení bude zmíněno v kapitole 3.5.

Tabulka 3.2 Zjednodušený výpočet základu daně, při vedení účetnictví

	Výnosy
-	Náklady
=	Výsledek hospodaření
+	Náklady daňově neuznatelné
-	Odčitatelné položky
=	Základ daně

Zdroj: Vlastní zpracování

3.1.3 Srovnání daňové evidence a účetnictví

Nyní budou charakterizovány na hlavní rozdíly mezi daňovou evidencí a účetnictvím. Největší rozdíl je v tom, že při stanovení základu daně je vycházeno u daňové evidence z rozdílu mezi příjmy a výdaji a v účetnictví se vychází z rozdílu mezi výnosy a náklady. V daňové evidenci může být zdaňovacím obdobím pouze rok kalendářní, a v případě účetnictví může být použit pro příjmy ze samostatné činnosti dle § 7 zákona o daních z příjmů i rok hospodářský.

Dalším rozdílem je využití odpisů při stanovení základu daně. Při vedení daňové evidence jsou používány pouze daňové odpisy DHM, a to na konci zdaňovacího období při uzávěrkové úpravě, DNM se v daňové evidenci neodpisuje, naopak při vedení účetnictví poplatník odpisuje DHM i DNM jak daňově, tak účetně. Účetní odpisy se počítají měsíčně, dle skutečného opotřebení a účtují se do nákladů daňově neuznatelných, Na konci roku poplatník porovná výši daňových a účetních rozdílů, a pokud jsou daňové odpisy vyšší, než účetní stávají se odčitatelnou položkou, je-li tomu naopak tak jsou odpisy přičitatelnou položkou k základu daně.

Rozdíl nastává i v časovém rozlišení, kde účetnictví dovoluje časově rozlišovat náklady a výnosy pomocí účtování, zatímco v daňové evidenci nelze příjmy a výdaje časově rozlišovat, výjimku tvoří finanční leasing při uzávěrkové úpravě. Časový nesoulad nastává i v případě přijatých a poskytnutých záloh, kde v daňové evidenci se musí tyto zálohy ihned evidovat při přijetí nebo vydání, jako příjmy nebo výdaje daňově uznatelné. V účetnictví pomocí účtování lze zálohy zaúčtovat na závazkové nebo pohledávkové účty, a zařadit je do výnosů nebo nákladů, až při konečném zúčtování.

3.2 Možnosti uplatnění výdajů u příjmů ze samostatné činnosti

Podnikatel může uplatňovat buď výdaje stanovené procentem z příjmů nebo skutečné výdaje vedené v evidenci, jenž vynaložil na dosažení, zajištění a udržení příjmů. Výše daně může být stanovena i předpokládanými příjmy a výdaji, pokud podnikatel požádá správce daně o stanovení daně paušální částkou.

V rámci příjmů ze samostatné činnosti, jenž tvoří jeden dílčí základ daně, musí poplatník uplatnit výdaje stejným způsobem. Nemůže tedy pro jednu živnost použít výdaje stanovené procentem z příjmů a pro druhou živnost uplatnit skutečné výdaje. Avšak je možné každé zdaňovací období změnit způsob uplatňování výdajů.

3.2.1 Výdaje stanovené procentem z příjmů

V dnešní době je nejčastěji uplatňováno stanovení výdajů procentem z příjmů, v jejichž výši jsou zahrnuty všechny výdaje vynaložené v souvislosti s dosahováním příjmů (Hnátek, 2019). Poplatník je tak povinen evidovat příjmy, není ovšem povinen vůbec evidovat výdaje. Dále musí podnikatel vést evidenci pohledávek vzniklých v souvislosti s podnikatelskou nebo jinou samostatnou výdělečnou činností, evidenci hmotného a nehmotného majetku. Výdaje stanovené procentem z příjmů dle § 7 odst. 7 zákona o daních z příjmů, lze uplatnit v různých procentních hodnotách podle zdroje příjmu. Současně mají výdaje stanovené procentem z příjmů omezenou maximální výši, do které mohou být uplatnitelné. V následující tabulce 3.3 jsou přehledně zobrazeny maximální výše výdajů stanovených procentem z příjmů, které jsou platné pro rok 2020.

Tabulka 3.3 Výdaje stanovené procentem z příjmů

Příjmy ze:	Výdaje v %	Maximální výše
zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství; řemeslných živností	80	1 600 000 Kč
živnostenského podnikání – neřemeslná živnost	60	1 200 000 Kč
jiného podnikání dle zvláštních předpisů	40	800 000 Kč
nájmu majetku zařazeného v obchodním majetku	30	600 000 Kč

Zdroj: § 7 odst. 7 zákona o daních z příjmů, vlastní zpracování

Podnikatel vedoucí účetnictví, také může uplatnit daňové výdaje procentem z příjmů, za předpokladu, že zdaňuje výnosy třídy 6 a pro účely uplatnění výdajů vede evidenci příjmů.

3.2.2 Daň stanovená paušální částkou

Poplatník, který má příjmy podle § 6 a §7 zákona o daních z příjmů a jehož roční hrubé příjmy z podnikání v posledních 3 letech nepřesáhly 5 000 000 Kč, do těchto příjmů se zahrnují i příjmy z prodeje majetku vloženého do obchodního majetku poplatníka. Provozuje podnikatelskou činnost bez spolupracujících osob s výjimkou spolupráce druhého z manželů, avšak jen v případě, že oba manželé požádají o sjednání paušální daně a není společníkem společnosti, tak může poplatník požádat správce daně o stanovení daně paušální částkou.

Paušální daň se stanoví individuálně pro každého pokladníka na základě předpokládaných příjmů a výdajů. Do předpokládaných příjmů, uvede poplatník i očekávané příjmy z prodeje majetku, který je vložen do obchodního majetku a do předpokládaných výdajů zahrnuje například zůstatkovou cenu prodaného majetku, který lze odpisovat dle zákona o daních z příjmů. Jestli se poplatníkovi zvýší příjmy o 15 000 Kč za zdaňovací období, musí podat daňové přiznání

O paušální daň lze požádat správce daně do 31. ledna kalendářního roku a správce musí rozhodnout o přijetí žádosti do 15. května. Paušální částka daně se stanoví v rámci ústního jednání, ze kterého je nutno vyhotovit protokol o dohodnuté výši. Poplatník, který má daň stanovenou paušální částkou, je povinen vést buď daňovou evidenci nebo jednoduchou evidenci, která se minimálně skládá ze záznamů o dosahovaných příjmech, o výši pohledávek a evidenci hmotného majetku. Paušální daň je splatná do 15. prosince a musí činit minimálně 600 Kč (Vančurová, 2017).

3.2.3 Spolupracující osoby

Poplatník může rozdělit příjmy ze samostatné činnosti dle § 7 zákona o daních z příjmů a skutečné výdaje s nimi spojené na spolupracující osobu k optimalizaci daně. Spolupracující osobou je manžel nebo manželka poplatníka, nebo osoba žijící s poplatníkem ve společné hospodářské domácnosti, anebo člen rodiny zúčastněné na provozu rodinného závodu. Rodinný závod je soubor obchodního jmění sloužící

podnikatelským účelům, který vlastní některý člen rodiny a na jehož provozu se podílají trvalou prací členové širší rodiny. Spolupracující osoba je považována za OSVČ.

U spolupracujících osob musí být výše podílu na příjmech a výdajích stejná. Rozdělení výše příjmů a výdajů připadající na spolupracující osobu je uzákoněna v § 13 odst. 2 a 3 zákona o daních z příjmů, zákon rozděluje zvlášť výši pro spolupracující manželku nebo manžela a pro ostatní spolupracující osoby. Výše je rozdělena na roční částku za zdaňovací období a měsíční částku, pokud by spolupráce neprobíhala po celý rok. Tyto možnosti jsou znázorněny v následující tabulce 3.4.

Tabulka 3.4 limity pro spolupracující osoby

Spolupracující osoba	Maximální podíl na příjmech a výdajích	Maximální částka, o kterou příjmy převyšují výdaje – ročně	Maximální částka, o kterou příjmy převyšují výdaje – měsíčně
Manžel (manželka)	50 %	540 000 Kč	45 000 Kč
Ostatní spolupracující osoby	v úhrnu 30 %	180 000 Kč	15 000 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

Je důležité uvést, že lze na spolupracující osoby převést i daňovou ztrátu. Je to výhodné zejména, pokud druhý z manželů také podniká a vykazuje zisk, zmiňovaná daňová ztráta, která se mu započte, jako spolupracující osobě, sníží jeho daňovou povinnost. Výhodné je použít rozdělení příjmů a výdajů na spolupracující osoby, také pokud druhý z manželů nemá žádné zdanitelné příjmy, čímž nemůže uplatnit slevy na dani a odpočty od základu daně.

Při uplatnění této varianty musí být věnována pozornost na odvody sociálního a zdravotního pojištění daného poplatníka i spolupracující osoby. Záleží na tom, zda spolupracující osoba bude vykonávat hlavní nebo vedlejší činnost. V případě hlavní činnosti vzniká spolupracující osobě povinnost hradit si zálohy na sociální a zdravotní pojištění za každý měsíc podnikání, bez ohledu na to, kolik si ve skutečnosti vydělal. Pro rok 2020 je výše minimální zálohy na zdravotní pojištění 2 352 Kč a na sociální pojištění 2 544 Kč. Výhodnější pro spolupracující osobu je vedlejší činnost, kdy bude podnikat například při rodičovském příspěvku, na mateřské, ve starobním či invalidním důchodu nebo při studiu či zaměstnání. Při vedlejší činnosti se zálohy počítají ze skutečného výdělku za daný rok, a mohou být nižší než zálohy minimální pro hlavní činnost. Sociální

pojištění navíc pro vedlejší činnost stanovuje limit, při kterém nemusí vůbec pojištění platit, jeho výše pro rok 2020 je 83 603 Kč. Dále je to výhodné, pokud spolupracující osoba má v daném roce velmi nízké zdanitelné příjmy, a nevyužívá kvůli tomu plně daňové slevy a nezdánitelné části základu daně.

3.3 Odpisy

Dlouhodobý hmotný i nehmotný majetek při pořízení je z hlediska daně daňově neuznatelným výdajem, kvůli vysoké vstupní ceně, a daňově uznatelným se stává až díky formě odpisů. Dlouhodobým hmotným majetkem se rozumí dle § 26 zákona o daních z příjmů majetek, jehož vstupní cena je vyšší než 40 000 Kč a doba použitelnosti je delší než 1 rok. Patří zde samostatné hmotné movité věci, budovy a stavby, pěstitelské celky trvalých porostů s dobou plodnosti delší než tři roky a dospělá zvířata a jejich skupiny. Dlouhodobým nehmotným majetkem dle § 32a zákona o daních z příjmů se rozumí majetek, jehož vstupní cena je vyšší než 60 000 Kč, byl nabyt úplatně vkladem, převodem, darováním nebo zděděním, nebo byl vytvořen vlastní činností a doba použitelnosti je delší než jeden rok. Patří zde výsledky výzkumu a vývoje, software, ocenitelná práva a jiný majetek, který je veden v účetnictví jako nehmotný. Výjimku tvoří pozemky a umělecká díla, jenž se neodpisují.

Dlouhodobý majetek se při používání postupně opotřebovává, a proto je ho nutno po určité době vyřadit. Opotřebit se může majetek jak fyzicky, tak morálně. Fyzickým opotřebením se rozumí, že se majetek opotřebovává samotným používáním nebo i přírodními vlivy například korozí. Avšak majetek se může opotřebit i technologickým vývojem neboli zastaráváním, toto opotřebení je nazýváno morální. Opotřebení dlouhodobého majetku vyjadřují odpisy, jež jsou peněžním vyjádřením celkového opotřebení. Součet odpisů k stanovenému datu jsou oprávky.

Existují dva typy odpisů účetní a daňové. Účetní odpisy si podnikatel stanovuje sám, měli by určovat skutečnou míru opotřebení, a to buď podle ekonomické živnosti majetku nebo podle výkonu daného majetku. Daňové odpisy jsou dány zákonem o daních z příjmů, určuje jejich zařazení do příslušné odpisové skupiny, jejich výpočet, pravidla při přerušení odpisování. Přerušit odpisování může poplatník, pokud nechce v daném zdaňovacím období uplatnit prokazatelnou výši odpisů například z důvodu

nízkého základu daně. Pokud poplatník využije přerušení, v následujícím roce bude pokračovat, jako by odpisování přerušeno nebylo. (Štohl, 2017).

Dlouhodobý majetek neztrácí pouze časem na hodnotě, ale může i na hodnotě nabýt díky technickému zhodnocení. K technickému zhodnocení dochází z daňového hlediska při překročení celkových výdajů, s nimiž spojených nad částku 40 000 Kč. Technickým zhodnocením se rozumí pro hmotný majetek výdaje na dokončené nástavby, přístavby a stavební úpravy, rekonstrukce a modernizace majetku. Dochází tak ke zvýšení vstupní ceny i zůstatkové ceny dlouhodobého majetku a výpočet daňových odpisů se provádí podle sazeb a koeficientů pro zvýšenou vstupní cenu uvedených v zákoně o daních z příjmů. Pro nehmotný majetek rozumíme technickým zhodnocením výdaje na ukončené rozšíření vybavenosti nebo použitelnosti nehmotného majetku anebo zásahy, které mají za následek změnu účelu nehmotného majetku. Výpočet odpisů po technickém zhodnocení u nehmotného majetku bude vysvětleno v podkapitole 3.3.2. Doba odpisování se přitom zpravidla prodlouží (Štohl, 2017).

Jedinou výjimku tvoří podnikatel, jenž uplatňuje výdaje stanovené procentem z příjmů, ten nemůže za dané zdaňovací období uplatnit odpisy v prokázané výši. Pokud tento podnikatel, v předchozích letech uplatňoval jinou formu výdajů, a odpisoval majetek dle zákona o daních z příjmů, tak v roce, kdy uplatňuje výdaje stanovené procentem z příjmů, odpis nepřerušuje, pouze ho vede evidenčně.

3.3.1 Daňové odpisy hmotného majetku

V roce zařazení majetku do obchodního majetku zařadí poplatník hmotný majetek do dané odpisové skupiny, jež jsou uvedené v příloze č. 1 zákona o daních z příjmů. Odpisová skupina určuje, po jakou dobu musí být majetek minimálně odpisován a jakou sazbou nebo koeficientem bude odpis vypočítán. Dle zákona o daních z příjmů existuje 6 odpisových skupin s různou dobou minimálního odpisování, toto rozlišení lze vidět v následující tabulce 3.5.

Tabulka 3.5 Doba odpisování

Odpisová skupina	Doba odpisování
1	3 roky
2	5 let
3	10 let
4	20 let
5	30 let
6	50 let

Zdroj: § 30 odst. 1 zákon o daních z příjmů, 2020

Po zařazení majetku do dané odpisové skupiny, si podnikatel může sám zvolit jakým způsobem bude majetek odpisovat. Podnikatel má dvě možnosti, buď bude majetek odpisovat rovnoměrně nebo zrychleně. Rozdíl spočívá v tom, že při rovnoměrném odpisování první rok podnikatel odepíše menší částku a pro následující roky je zpravidla určena vyšší rovnoměrná částka. Zatím co u zrychlených odpisů podnikatel odepíše v prvních dvou letech vyšší částku a ta se postupně snižuje. Způsob odpisování se stanovuje pro každý majetek zvlášť a nesmí se změnit po celou dobu jeho odpisování. Částky vypočtených odpisů se zaokrouhlují na celé koruny nahoru (Štohl, 2017).

Při rovnoměrném odpisování je každé odpisové skupině přiřazena maximální roční odpisová sazba, avšak podnikatel může na základě svého rozhodnutí použít i sazby nižší, a tedy daňově odpisovat pomaleji. Rovnoměrný odpis se vypočítá podle vzorce (3.1)

$$RO = \frac{(VC \cdot ROS)}{100}, \quad (3.1)$$

kde RO je rovnoměrný odpis, VC je vstupní cena neboli cena, za kterou byl majetek pořízen a ROS je roční odpisová sazba, která je dána dle zákona o daních z příjmů. Základní roční odpisové sazby jsou znázorněny v následující tabulce 3.6.

Tabulka 3.6 Maximální roční odpisové sazby

Odpisová skupina	V prvním roce odpisování	V dalších letech odpisování	Pro zvýšenou vstupní cenu
1	20	40	33,3
2	11	22,25	20
3	5,5	10,5	10
4	2,15	5,15	5
5	1,4	3,4	3,4
6	1,02	2,02	2

Zdroj: § 31 odst. 1 zákon o daních z příjmů, 2020

V zákoně o daních z příjmů však existují ještě tři tabulky s jinými sazbami pro majetek, u kterého je využito zvýšení odpisu v prvním roce odpisování. Tři tabulky proto, že existují tři typy navýšení o 20 %, 15 % a 10 %. První navýšení o 20 % může použít poplatník, jenž se zaměřuje převážně na zemědělskou a lesní výrobu, který je dle zákona o daních z příjmů prvním odpisovatelem stroje pro zemědělství a lesnictví. 15% navýšení může využít poplatník, který je prvním odpisovatelem zařízení pro čištění a úpravu vod. Poslední navýšení o 10 % může poplatník použít pro majetek, u kterého je prvním odpisovatelem a současně spadá do odpisové skupiny 1 až 3.

Jak již bylo zmíněno při zrychleném odpisování je v prvních letech vyšší hodnota odpisů než u odpisování rovnoměrného, proto je tato varianta výhodná pro podnikatele, kteří mají na počátku svého podnikání vysoké náklady. Základem pro výpočet zrychlených odpisů jsou tzv. koeficienty, které jsou přidruženy jednotlivým odpisovým skupinám. Výpočet pomocí zrychlených odpisů je trochu složitější, rozlišujeme způsob výpočtu v prvním roce a v dalších letech odpisování. V prvním roce se odpis vypočte dle následujícího vzorce (3.2)

$$ZO_1 = \frac{VC}{k_1}, \quad (3.2)$$

kde ZO_1 je zrychlený odpis v prvním roce, VC je vstupní cena a k_1 je koeficient pro první rok odepisování. V dalších letech se odpis vypočítává složitěji dle následujícího vzorce (3.3)

$$ZO_n = \frac{(2 \cdot (VC - Opr))}{k_n - n}, \quad (3.3)$$

kde ZO_n je zrychlený odpis pro následující rok, VC je vstupní cena snížena o oprávky pod zkratkou Opr. K_n je koeficient pro následující roky a n je počtem let, po které již byl tento majetek odpisován. Pro zrychlené odpisy existuje pouze jedna tabulka, jenž určuje dané koeficienty. To však neznamená, že by poplatník nemohl využít v prvním roce navýšení o 20 %, 15 % a 10 %, jako u rovnoměrných odpisů, navýšení lze využít normálně, jen koeficienty zůstávají stejné a nemění se jako sazby. Koeficienty pro zrychlené odpisování jsou uvedeny v následující tabulce 3.7.

Tabulka 3.7 Koeficienty pro zrychlené odpisování

Odpisová skupina	V prvním roce odpisování	V dalších letech odpisování	Pro zvýšenou vstupní cenu
1	3	4	3
2	5	6	5
3	10	11	10
4	20	21	20
5	30	31	30
6	50	51	50

Zdroj: § 32 odst. 1 zákon o daních z příjmů, 2020

3.3.2 Daňové odpisy nehmotného majetku

U nehmotného majetku se daňové odpisy počítají s přesností na celé měsíce a zaokrouhlují se na celé koruny nahoru. Odpisovat se začíná od prvního dne následujícího měsíce po zařazení majetku do DNM. Pokud je u nehmotného majetku sjednané právo na užívání na dobu určitou, stanoví se roční odpis jako podíl vstupní ceny a doby sjednané smlouvou, zde má poplatník možnost stanovit odpisy i s přesností na dny. V ostatních případech se nehmotný majetek odpisuje rovnoměrně a doba odpisování je uvedena jako doba minimální, tedy nehmotný majetek lze odpisovat i déle, než je uvedeno v § 32a odst. 4 zákona o daních z příjmů. Doba odpisování činí pro

- audiovizuální dílo nejméně 18 měsíců,
- software a nehmotné výsledky výzkumu a vývoje nejméně 36 měsíců,
- a ostatní nehmotný majetek nejméně 72 měsíců.

Pokud dojde k technickému zhodnocení u nehmotného majetku, pokračuje poplatník v odpisování nehmotného majetku ze zvýšené vstupní ceny snížené o uplatněné odpisy. A to od měsíce následujícího po měsíci, v němž bylo technické zhodnocení ukončeno. Odpisy nadále počítá poplatník rovnoměrně do doby zbývajících dle

§ 32a odst. 4 zákona o daních z příjmů, nejméně však musí majetek po technickém zhodnocení odpisovat po dobu

- 9 měsíců u audiovizuálního díla,
- 18 měsíců u softwaru a nehmotných výsledků výzkumu a vývoje,
- 36 měsíců u ostatního nehmotného majetku.

3.4 Odčitatelné položky od základu daně.

K výpočtu optimální daňové povinnosti, je možno základ daně snížit o takzvané odčitatelné položky, jež jsou vymezeny v § 34 zákona o daních z příjmů. Patří zde daňová ztráta z minulých let nebo odpočet na podporu výzkumu a vývoje nebo odpočet na podporu odborného vzdělávání. Tato úprava základu daně se týká i právnických osob.

Ztráta u fyzické osoby vzniká v případě, že příjmy budou nižší než výdaje, a to může nastat pouze u těchto dvou případů

- u dílčího základu daně z příjmů ze samostatné činnosti a
- u dílčího základu daně z příjmů z nájmu.

Pokud tedy ztráta může vzniknout pouze u těchto dvou příjmů, může být odečtena také pouze z těchto příjmů. Nelze tak odečíst daňovou ztrátu od dílčího základu daně ze závislé činnosti (Hnátek, 2019).

Daňovou ztrátu nebo její část lze odečíst v následujících 5 letech od zdaňovacího období, ve kterém vznikla. Odečtení daňové ztráty je zcela na rozhodnutí poplatníka, může si zvolit v jaké výši daňovou ztrátu odečte a v kterém z následujících pěti zdaňovacích období ji uplatní (Hnátek, 2019). Poplatník by měl vždy uplatňovat pouze takovou její část, aby nepřišel o nezdanitelné částky a slevy na dani.

Odpočet na podporu výzkumu a vývoje nebo odpočet na podporu odborného vzdělání, lze taky odečíst od základu daně, ale tento odpočet spíše spadá pod daň z příjmů právnických osob.

3.5 Nezdanitelné části základu daně

Dalším způsobem, jak optimalizovat daňový základ, je využití odpočtu tzv. nezdanitelných částek, které se odečítají od základu daně nezávisle na ostatních. Tyto odpočty jsou prokazatelně vynaložené výdaje, které lze odečíst jen za zákoně

vymezených podmínek, a to dle § 15 zákona daních z příjmů, jejich výše může být limitována (Vančurová, 2017). Mezi nezdanitelné částky jsou řazeny

- bezúplatná plnění na veřejně prospěšné účely,
- úroky z úvěrů na bytové potřeby,
- příspěvky na penzijní připojištění, na penzijní pojištění a na doplňkové penzijní spoření,
- zaplacené pojistné na životní pojištění,
- zaplacené členské příspěvky člena odborové organizace,
- úhrady za zkoušky ověřující výsledky dalšího vzdělávání.

Bezúplatným plněním se pro fyzickou osobu rozumí poskytnutí daru obcím, krajům, organizačním složkám státu, právnickým osobám se sídlem na území České republiky pro veřejně prospěšné účely, jež jsou zjednodušeně zobrazeny v následující tabulce 3.8.

Tabulka 3.8 Účely, na které lze poskytnout odčitatelný dar

Logická skupina	Další specifikace
Věda a osvěta	Vzdělání, věda, vývoj a výzkum
Veřejné služby	Policie, požární ochrana, kultura, odstraňování následků živelní pohromy
Ochrana životního prostředí	Ekologie, ochrana zvířat a jejich zdraví
Sociální pomoc	Školství, podpora a ochrana mládeže, tělovýchova a sport
Registrowané církve a náboženské společnosti	Náboženské účely
Politické hnutí a strany	Na jejich činnost

Zdroj: Vančurová, 2017

Limitem pro odpočet bezúplatného plnění je minimální a maximální hranice odpočtu. Dle §15 odst. 1 zákona o daních z příjmů lze minimálně odečíst z úhrnu hodnoty všech darů 1 000 Kč nebo 2 % ze základu daně, maximálně 15 % ze základu daně. Darem na zdravotnické účely se rozumí i darování krve, odběr orgánu a odběr krvetvorných buněk. Tyto dary mají speciální limity za jeden odběr krve si může poplatník odečíst 3 000 Kč od základu daně, a za odběr orgánu a krvetvorných buněk hodnotu 20 000 Kč od základu daně.

Dále dle zákona o daních z příjmů může poplatník odečíst úroky zaplacené z úvěru ze stavebního spoření nebo z hypotečního úvěru poskytnutého bankou na financování bytových potřeb. Bytovými potřebami se převážně rozumí koupě nemovitosti, která nezahrnuje nebytový prostor jiný než garáž, sklep nebo komoru a výstavba bytového domu nebo jednotky a rodinného domu. Dále může jít o hypoteční úvěr poskytnutý na údržbu a rekonstrukci zmíněných nemovitostí, nebo k vypořádání společného jmění manželů. Pokud účastníky úvěru je více zletilých osob, může odpočet uplatnit buď jeden z nich, nebo každý z nich rovným dílem. Úhrnná částka úroků ze všech úvěrů poplatníků v téže společné hospodařící domácnosti, nesmí překročit částku 300 000 Kč. Neuplatňuje-li poplatník odpočet zdaňovací období, nesmí uplatňovaná částka překročit 25 000 Kč za každý měsíc placení úroků.

Od základu daně lze dále odečíst příspěvky na penzijní připojištění, na penzijní pojištění a na doplňkové penzijní spoření, které přesáhly částku 12 000 Kč, maximálně však 24 000 Kč, To znamená, že aby si poplatník mohl uplatnit celý odpočet 24 000 Kč, musel by si naspořit 36 000 Kč. Podobně to je s pojistným na soukromé životní pojištění, kde si může poplatník odečíst až 24 000 Kč z platby pojistného. K uplatnění plného odpočtu, musí tak poplatník zaplatit za roční pojistné částku 24 000 Kč.

Pokud má poplatník příjmy i ze závislé činnosti dle § 6 zákona o daních z příjmů a je členem odborové organizace, tak si může odečíst od základu daně zaplacené členské příspěvky dané odborové organizaci. Dle zákona o daních z příjmů lze maximálně odečíst 3 000 Kč, anebo do výše 1,5 % zdanitelných příjmů podle § 6 zákona o daních z příjmů, s výjimkou příjmů sražených dle zvláštní sazby daně.

Poslední položkou, kterou lze odečíst od základu daně, jsou úhrady za zkoušky ověřující výsledky dalšího vzdělání, avšak jen za podmínky, že nebyly hrazeny zaměstnavatelem anebo že je OSVČ neuplatnila jako výdaj na dosažení, zajištění a udržení příjmu (Vančurová, 2017). Pro většinu poplatníku lze maximálně odečíst částku 10 000 Kč, výjimku tvoří osoby se zdravotním postižením, ti můžou odečíst 13 000 Kč, a osoby s těžším zdravotním postižením, které mohou odečíst až 15 000 Kč.

3.6 Slevy na dani

Slevy na dani nesnižují základ daně, slouží až ke snížení samostatně vypočtené výši daně. Poplatník může využít až 7 druhů slev na dani, jenž mají každý jiný limit. Znázorněno v následující tabulce 3.9.

Tabulka 3.9 Slevy na dani a jejich výše

Slevy na dani	Výše slevy
Na poplatníka	24 840 Kč
Na manžela (manželku)	24 840 Kč
Na invaliditu	- 1. a 2. stupně 2 520 Kč - 3. stupně a jiný důchod 5 040 Kč
Na držitele průkazu ZTP/P	16 140 Kč
Na studenta	4 020 Kč
Na umístění dítěte	max. do výše minimální mzdy pro rok 2020 14 600 Kč
Na evidenci tržeb	5 000 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

Základní slevu na poplatníka může využít každý poplatník v plné výši, tato sleva není vázána na žádné podmínky. Další slevy jsou už vázané na podmínky, jenž nám určuje zákon o daních z příjmu dle § 35ba, § 35bb a § 33bc. Sleva na druhého z manželů platí pro manžela žijícího s poplatníkem ve společné hospodářské domácnosti, a jehož příjmy nepřesáhly v úhrnu za zdaňovací období částku 68 000 Kč. Do toho příjmu se nezahrnují příjmy osvobozené dle § 4 zákona o daních z příjmů.

Následuje sleva na invaliditu 1. a 2. stupně, ta se přiznává poplatníkům, kteří pobírají invalidní důchod příslušného stupně. Náleží i poplatníkům u kterých došlo k souběhu nároku na starobní a invalidní důchod. Tato sleva je rozšířená ještě o slevu na invaliditu 3. stupně, jenž je vázaná na pobírání invalidního důchodu anebo jiného důchodu z důchodového pojištění např. vdovský důchod. K těmto dvěma slevám lze ještě přičíst slevu pro držitele průkazu ZTP/P.

Pokud poplatník je studentem prezenčního studia a nedovršil věku 26 let, popřípadě studuje v prezenční formě doktorského studijního programu a nedovršil věku 28 let, může využít slevu na studenta. Dále pokud poplatník má ve společné hospodářské domácnosti vyživované dítě předškolního věku, může si u něho uplatnit slevu za výdaje

spojené s umístněním dítěte do předškolního zařízení. Tuto slevu může uplatnit pouze jeden z rodičů maximálně do výše minimální mzdy.

Poslední slevou je sleva za zapojení do elektronické evidence tržeb pro OSVČ, platí jenom pro první zaevidovanou tržbu, na kterou se vztahuje povinnost jí evidovat. Sleva na dani činí nejvýše částku ve výši kladného rozdílu mezi 15 % DZD ze samostatné činnosti, vypočteného dle vzorce (2.2.) a základní slevy na poplatníka.

U slevy na manžela, invaliditu, držitele průkazu ZTP/P a studenta nemusí dojít ke splnění podmínek po celé zdaňovací období, ale jen na pár kalendářních měsíců. V tomto případě, lze uplatnit slevu ve výši jedné dvanáctiny za každý kalendářní měsíc, na jehož počátku byly podmínky pro uplatnění slevy splněny.

3.7 Daňové zvýhodnění

OSVČ může stejně jako zaměstnanec uplatnit daňové zvýhodnění na děti bez ohledu, zdali uplatňuje výdaje stanovené procentem z příjmů nebo skutečné výdaje. Musí být jen dodržen limit minimálních zdanitelných výdajů, který činí šestnásobek minimální mzdy tedy 87 600 Kč, a slevu na děti může uplatnit pouze jeden z rodičů. Platí to pro děti žijící s poplatníkem ve společně hospodařící domácnosti, jež nedovršili věku 18 let anebo i pro děti zletilé až do dovršení věku 26 let, jestliže jim není přiznán invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně a

- soustavně se připravují na budoucí povolání,
- nemůžou se soustavně připravovat na budoucí povolání nebo vykonávat výdělečnou činnost pro nemoc nebo úraz, nebo
- z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu jsou neschopni vykonávat soustavnou výdělečnou činnost.

Výše odpočtu se mění podle toho, kolik má poplatník dětí. Pro jedno dítě je výše ročního odpočtu 15 204 Kč, pro druhé dítě platí částka 19 404 Kč ročně a pro třetí a každé další dítě činí roční odpočet částku 24 204 Kč. Daňové zvýhodnění se odčítá od daně, která je již snižena o slevy na poplatníka. Pokud daň po slevách bude nulová, daňové zvýhodnění se dále neuplatňuje. Je-li nárok poplatníka na daňové zvýhodnění vyšší, než daňová povinnost je vzniklý rozdíl daňovým bonusem. Poplatník může daňový bonus uplatnit, pokud jeho výše činí alespoň 100 Kč, maximálně však do výše 60 300 Kč ročně.

Poplatníkovi, který vyživuje dítě jen jeden kalendářní měsíc nebo několik kalendářních měsíců ve zdaňovacím období, lze poskytnout daňové zvýhodnění ve výši $1/12$ za každý kalendářní měsíc, na jehož počátku byly splněny podmínky pro jeho uplatnění.

4 Praktické příklady na optimalizaci daně z příjmů u vybraného podnikatele

Táto část bakalářské práce bude zaměřena na praktickou část. Prvně bude charakterizována vybraná fyzická osoba, jenž se stala OSVČ, a vymezíme základní údaje pro výpočet správné optimalizace daně za rok 2019. Poté vypočteme výsledek hospodaření a rozdíl mezi příjmy a výdaji daného poplatníka dle účetnictví a dle daňové evidence. Následně budou aplikovány na výsledek hospodaření a na rozdíl mezi příjmy a výdaji tři metody pro výpočet základu daně a následné daňové povinnosti. V závěru bakalářské práce bude zjištěna nejvhodnější forma vedení evidence a nejvýhodnější metoda uplatnění výdajů. Z nejvýhodnější formy bude uvedena nejpříznivější metoda uplatnění výdajů, pro niž bude v příloze zpracované daňové přiznání k dani z příjmů fyzických osob.

4.1 Základní údaje o poplatníkovi

Zkoumaný poplatník pan Kratochvíl zahájil podnikání 7. 1. 2019 a podniká v oblasti ekonomického poradenství, není plátcem DPH. Má pronajatou kancelář, kde nabízí k prodeji drobné zboží, jedná se například o diáře, daňové zákony a kalendáře. Na zahájení svého podnikání si pořídil nový kopírovací stroj za 40 650 Kč, z hlediska zákona o daních z příjmů se jedná o dlouhodobý majetek, jenž je zařazen do první odpisové skupiny, a poplatník využívá zrychlené formy odpisování. Podle vzorce pro zrychlený odpis v prvním roce (3.2)

$$ZO_1 = \frac{40650}{3},$$

bude roční odpis za rok 2019 činit částku 13 550 Kč. Účetně budeme odepisovat rovnoměrně po dobu 3 let, a roční odpis za rok 2019 tak bude činit 13 550 Kč. Dále si poplatník pořídil automobil na finanční leasing v celkové hodnotě za 375 000 Kč po dobu 60 měsíců. Časové rozlišení je zobrazeno v následující tabulce 4.1.

Tabulka 4.1 Karta časového rozlišení finančního leasingu

Karta časové rozlišení finančního leasingu				
Rok	Měsíční uznatelný výdaj	Počet měsíců	Roční uznatelný výdaj	Zůstatková cena
2019	6 250,00 Kč	12	75 000,00 Kč	300 000,00 Kč
2020	6 250,00 Kč	12	75 000,00 Kč	225 000,00 Kč
2021	6 250,00 Kč	12	75 000,00 Kč	150 000,00 Kč
2020	6 250,00 Kč	12	75 000,00 Kč	75 000,00 Kč
2022	6 250,00 Kč	12	75 000,00 Kč	- Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

Dále poplatník poskytl za rok 2019 bezúplatné plnění na veřejné prospěšné účely v celkové výši 2 000 Kč. Za rok 2019 podnikatel naspořil na penzijním připojištění částku 24 000 Kč a na životním pojištění 12 000 Kč. Má manželku, která je na rodičovské dovolené, a proto podnikatel zvažuje i možnost uplatnění příjmů a výdajů rozdělením na spolupracující osobu. Protože paní Kratochvílová nemá další příjmy, může pan Kratochvíl uplatnit i slevu na manželku. Mají spolu jedno dítě a daňové zvýhodnění uplatňuje pan Kratochvíl. Za rok 2019 pan Kratochvíl zaplatil všechny závazky, ale souhrn neuhrazených pohledávek činí 100 000 Kč. Pan Kratochvíl si vede sám v roce 2019 daňovou evidenci, ale vede si záznamy i ve formě účetnictví, aby zjistil, která varianta je pro něho výhodnější. Pro komparaci určíme základní daňovou povinnost pro daňovou evidenci a účetnictví a porovnáme ji s výsledky daňové povinnosti po aplikovaných metodách, jejich rozdíl nám ukáže o kolik se snížila nebo zvýšila daňová povinnost. Toto snížení nebo zvýšení bude vyjádřeno i procentem dle následujícího vzorce (4.1)

$$\% RDZ = \frac{(zDP - DPam)}{zDP} \cdot 100, \quad (4.1)$$

kde RDZ je rozdíl daňového zatížení, zDP je základní daňová povinnost a DPam je daňová povinnost po aplikaci metody. Bakalářská práce vychází z těchto záznamů, a má za cíl vybrat nejvýhodnější variantu pro pana Kratochvíla.

4.2 Vedení daňové evidence

Podle peněžního deníku poplatníkovy příjmy tvořily celkem 901 578 Kč a výdaje činily celkem 389 414 Kč, tyto příjmy a výdaje byly daňově uznatelné pro výpočet základu daně. Rozdíl mezi příjmy a výdaji tak činil 503 164 Kč. Pokud bude tento výsledek brán jako základ daně, tak by pan Kratochvíl od něho odečetl nezdánitelné části základu daně v celkové výši 26 000 Kč. Pan Kratochvíl řadí mezi nezdánitelné části základu daně

hodnotu poskytnutého bezúplatného plnění ve výši 2 000 Kč, dále hodnotu zaplaceného pojistného na penzijní připojištění ve výši 24 000 Kč sníženou o částku 12 000 Kč a hodnota zaplaceného pojistného na životní pojištění 12 000 Kč. Snížený základ daně by tak činil 477 164 Kč, zaokrouhleně 477 100 Kč. Vypočtená daň by činila 71 565 Kč a po uplatnění slevy na poplatníka, na manželku a daňového zvýhodnění na dítě, bude výsledná daňová povinnost pana Kratochvíla činit 6 681 Kč. Výpočet je znázorněn přehledně v tabulce 4.2.

Tabulka 4.2 Prvotní výpočet daně při vedení daňové evidence

Položky k výpočtu daňové povinnosti	Prvotní výpočet daně u daňové evidence
Příjmy	901 578,00 Kč
Výdaje	389 414,00 Kč
Rozdíl mezi příjmy a výdaji	503 164,00 Kč
Základ daně	503 164,00 Kč
Nezdanitelné části základu daně	26 000,00 Kč
Snížený základ daně	477 164,00 Kč
Zaokrouhlený základ daně	477 100,00 Kč
Daň 15 %	71 565,00 Kč
Sleva na poplatníka	24 840,00 Kč
Sleva na manželku	24 840,00 Kč
Daň po slevě	21 885,00 Kč
Daňové zvýhodnění	15 204,00 Kč
Výsledná daň	6 681,00 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

Výsledná daň 6 681 Kč je základní daňovou povinností pro daňovou evidenci, s níž budou komparovány výsledky daňového zatížení po aplikaci metod.

4.2.1 Metoda uplatnění skutečných výdajů

První metodou k snížení základu daně je uplatnění skutečných výdajů. Opět se vypočte rozdíl mezi příjmy a výdaji daňově uznatelnými, ale navíc bude tento rozdíl upraven o uzávěrkovou úpravu nepeněžitých operací, které nám základ daně zvyšují nebo snižují. Položkami zvyšující základ daně jsou výdaje na bezúplatné plnění v celkové výši 2 000 Kč a výdaje na reprezentaci v celkové výši 2 360 Kč. Celkem tyto položky zvýšily základ daně o 4 360 Kč. Položkou snižující základ daně jsou daňové odpisy ve výši 13 550 Kč, a protože vede pan Kratochvíl kartu časového rozlišení pro finanční leasing viz tabulka 4.1, lze snížit základ daně ještě o 75 000 Kč, celkově se tedy odečetlo 88 550 Kč. Po úpravě činí základ daně 418 974 Kč. Po odečtení nezdanitelných položek

činní zaokrouhlený základ daně 392 900 Kč, z něho vypočtena 15% daň činí 58 935 Kč. Po uplatnění slevy na poplatníka a na manželku činí daň po slevě 9 255 Kč. Pan Kratochvíl však uplatňuje ještě daňové zvýhodnění na jedno dítě ve výši 15 204 Kč, tento nárok na daňové zvýhodnění je vyšší než vypočtená daňová povinnost, a proto je vzniklý rozdíl považován dle zákona o daních z příjmů za daňový bonus. Dle § 35c odst. 3 zákona o daních z příjmů, může poplatník daňový bonus uplatnit, pokud jeho výše činí alespoň 100 Kč, maximálně však do výše 60 300 Kč ročně. Díky uplatnění této metody vznikne panu Kratochvílovi daňový bonus ve výši 5 949 Kč neboli přeplatek na dani, který mu bude vrácen od správce daně. Výpočet je zobrazen v tabulce 4.3.

Tabulka 4.3 Výpočet daňové povinnosti při uplatnění skutečných výdajů v daňové evidenci

Položky k výpočtu daňové povinnosti	Skutečné výdaje
Příjmy	901 578,00 Kč
Výdaje	398 414,00 Kč
Rozdíl mezi příjmy a výdaji	503 164,00 Kč
Položky zvyšující základ daně	4 360,00 Kč
Položky snižující základ daně	88 550,00 Kč
Základ daně	418 974,00 Kč
Nezdanitelné části základu daně	26 000,00 Kč
Snížený základ daně	392 974,00 Kč
Zaokrouhlený základ daně	392 900,00 Kč
Daň 15 %	58 935,00 Kč
Sleva na poplatníka	24 840,00 Kč
Sleva na manželku	24 840,00 Kč
Daň po slevě	9 255,00 Kč
Daňové zvýhodnění	15 204,00 Kč
Daňový bonus	5 949,00 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

Pomocí této úpravy základu daně došlo k snížení daňové povinnosti o 12 630 Kč, v procentním vyjádření jsme snížili daňovou povinnost podle vzorce (4.1) pana Kratochvíla o 189,04 %.

$$\% RDZ = \frac{(6\,681 - (-5\,949))}{6\,681} \cdot 100$$

4.2.2 Metoda stanovení výdajů procentem z příjmů

Hlavní činností pana Kratochvíla je poskytování ekonomického poradenství, tuto činnost lze vykonávat na základě živnostenského oprávnění, nejedná se však o živnost řemeslnou. Podle zákona o daních z příjmů může, tak pan Kratochvíl uplatnit do výdajů

60 % ze svých příjmů, to je 540 947 Kč. Při uplatnění této výše výdajů, nelze dále snížit základ daně o odpisy nebo o část finančního leasingu, jenž byla pro rok 2019 daňově uznatelná. Neboť pokud poplatník využije tuto metodu, platí že v těchto 60 % jsou zahrnuty i výdaje spojené s odpisy nebo finančním leasingem. Při aplikaci této metody je zjištěn základ daně ve výši 360 631 Kč. Po odečtení nezdaniitelných položek činí zaokrouhlený základ daně 334 600 Kč, z něho vypočtena 15% daň činí 50 190 Kč. Po uplatnění slevy na poplatníka a na manželku činí daň po slevě 510 Kč. Pan Kratochvíl opět může ještě využít daňového zvýhodnění na jedno dítě, a dosáhne tak daňového bonusu ve výši 14 694 Kč. Výpočet je zobrazen v následující tabulce 4.4.

Tabulka 4.4 Výpočet daňové povinnosti při uplatnění výdajů procentem z příjmů v daňové evidenci

Položky k výpočtu daňové povinnosti	Výdaje procentem z příjmu
Příjmy	901 578,00 Kč
Výdaje	540 947,00 Kč
Rozdíl mezi příjmy a výdaji	360 631,00 Kč
Základ daně	360 631,00 Kč
Nezdaniitelné části základu daně	26 000,00 Kč
Snížený základ daně	334 631,00 Kč
Zaokrouhlený základ daně	334 600,00 Kč
Daň 15 %	50 190,00 Kč
Sleva na poplatníka	24 840,00 Kč
Sleva na manželku	24 840,00 Kč
Daň po slevě	510,00 Kč
Daňové zvýhodnění	15 204,00 Kč
Daňový bonus	14 694,00 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

Daňové zatížení se tedy snížilo o 21 375 Kč, což představuje snížení podle vzorce (4.1) o 319,94 %, to znamená, že pan Kratochvíl ušetřil na zaplacení původní daňové povinnosti 6 681 Kč, a ještě k tomu mu správce daně vrátí na účet 14 694 Kč.

$$\% RDZ = \frac{(6\,681 - (-14\,694))}{6\,681} \cdot 100$$

4.2.3 Metoda rozdělení příjmů a výdajů na spolupracující osobu

Protože manželka pana Kratochvíla je na rodičovské dovolené, lze navrhnout i variantu přerozdělení příjmů a výdajů na spolupracující osobu. Neboť se jedná o manželku pana Kratochvíla, lze na ní převést, jako na spolupracující osobu, až 50 % příjmů a výdajů pana Kratochvíla. Při uplatnění 50% přerozdělení by tak příjmy pana

Kratochvíla činili 450 789 Kč a výdaje budou ve výši 199 207 Kč. Základ daně, tak bude činit 251 582 Kč. Po odečtení nezdanitelných položek ve výši 26 000 Kč, činí základ daně 225 582 Kč. Ze zaokrouhleného základu na celé stokoruny dolů je vypočtena daň 15 %, která činí celkem 33 825 Kč. Po odečtení slevy na poplatníka, činí daň po slevě 8 985 Kč. V tomto případě nelze odečíst slevu na manželku. Pan Kratochvíl opět může ještě využít daňového zvýhodnění na jedno dítě, a dosáhne tak daňového bonusu ve výši 6 219 Kč. Výpočet je zobrazen v tabulce 4.5.

Tabulka 4.5 Výpočet daňové povinnosti po přerozdělení příjmů a výdajů na spolupracující osobu v daňové evidenci

Položky k výpočtu daňové povinnosti	Spolupracující osoba
Příjmy	450 789,00 Kč
Výdaje	199 207,00 Kč
Rozdíl mezi příjmy a výdaji	251 582,00 Kč
Základ daně	251 582,00 Kč
Nezdanitelné části základu daně	26 000,00 Kč
Snížený základ daně	225 582,00 Kč
Zaokrouhlený základ daně	225 500,00 Kč
Daň 15 %	33 825,00 Kč
Sleva na poplatníka	24 840,00 Kč
Daň po slevě	8 985,00 Kč
Daňové zvýhodnění	15 204,00 Kč
Daňový bonus	6 219,00 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

Daňové zatížení se tedy snížilo o 12 900 Kč, což podle vzorce (4.1) představuje snížení o 193,08 %.

$$\% RDZ = \frac{(6\,681 - (-6\,219))}{6\,681} \cdot 100$$

Tato metoda však neovlivňuje jen pana Kratochvíla ale i jeho manželku, proto je důležité se podívat i na její výpočet daňové povinnosti. Jako OSVČ uplatňuje slevu na poplatníka a další slevy ani zvýhodnění nevyužívá. Výpočet daňové povinnosti paní Kratochvílové je uveden v tabulce 4.6.

Tabulka 4.6 Výpočet daňové povinnosti spolupracující osoby

Položky k výpočtu daňové povinnosti	Manželka – spolupracující osoba
Příjmy dle § 7	450 789,00 Kč
Výdaje dle § 7	199 207,00 Kč
Základ daně dle § 7	251 582,00 Kč
Celkový základ daně	251 582,00 Kč
Zaokrouhlený základ daně	251 500,00 Kč
Daň 15 %	37 725,00 Kč
Sleva na poplatníka	24 840,00 Kč
Daň po slevě	12 885,00 Kč
Daňový bonus	12 885,00 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

Pro paní Kratochvílovou není vůbec metoda přerozdělení příjmů a výdajů výhodná, neboť by musela na dani zaplatit 12 885 Kč, a to ještě nebyla zmíněna její povinnost odvést odvody na sociální a zdravotní pojištění. Protože pro paní Kratochvílovou je podnikání brána jako vedlejší činnost a je povinna odvést odvody na sociální a zdravotní pojištění. O vedlejší činnost se jedná z důvodu pobírání rodičovského příspěvku. Neboť je rok 2019 prvním rokem, co by paní Kratochvílová vykonávala vedlejší činnost, není povinna odvádět v tomto roce zálohy na zdravotní a sociální pojištění. Paní Kratochvílová musí v roce 2020 vyplnit a odevzdat přehled o příjmech a výdajích za rok 2019 na příslušnou Okresní správu sociálního zabezpečení a zdravotní pojišťovnu, aby obě pojišťovny mohly vyměřit výši doplatku za rok 2019 a výši záloh na rok 2020. Termínem pro podání přehledu o příjmech a výdajích je zpravidla 31. březen, proto se od ledna do vyměření výše záloh platí aspoň zálohy minimální, nebo se pokračuje z výměru minulého roku. Pro vedlejší činnost platí, že výše zálohy může být nižší než minimální zálohy, které jsou stanovené pro osoby vykonávající hlavní činnost. Vyměřovacím základem pro vedlejší činnost je polovina základu daně, u paní Kratochvílové se tedy jedná o částku 125 791 Kč. Výše doplatku na sociální pojištění za rok 2019 je ve výši 36 731 Kč, jedná se o násobek částky 125 791 Kč a 29,2 %. Z částky 36 731 Kč se vypočte jedna dvanáctina k výpočtu měsíčních záloh pro rok 2020, to je 3 061 Kč. Výše doplatku na zdravotní pojišťovnu činí 16 982 Kč, je vypočtena z násobku částky 125 791 Kč a 13,5 %. Měsíční zálohy na rok 2020 se vypočítají jako jedna dvanáctina z částky 16 982 Kč, to je 1 416 Kč.

Metoda přerozdělení příjmů a výdajů je tak výhodná pouze pro pana Kratochvíla, kterému vznikl daňový bonus ve výši 6 219 Kč, ale protože žije ve společné hospodářské domácnosti se svojí manželkou, musíme vzít ohled i na její výdaje související s přerozdělením příjmů a výdajů na spolupracující osobu. Paní Kratochvílová by musela dohromady odvést na dani a sociálním a zdravotním pojištění částku 66 598 Kč. Tyto odvody by byly velkým výdajem pro celou rodinu. Nejvýhodnější variantou při vedení daňové evidence je tedy pro pana Kratochvíla uplatňování výdajů procentem z příjmu, pro tuto metodu však stačí panu Kratochvílovi vést evidenci příjmů.

4.3 Vedení účetnictví

Podle záznamů z hlavní účetní knihy činí výnosy celkem 1 001 578 Kč a náklady celkem 487 323 Kč, do těchto nákladů je už zahrnuta i část výdajů za finanční leasing, která připadala na rok 2019 podle karty časového rozlišení, viz tabulka 4.1. Výsledek hospodaření je tedy 514 255 Kč, pokud bude tento výsledek brán jako základ daně, tak z něj budou odečteny nezdánitelné položky, které stále činí celkem 26 000 Kč. Snížený základ daně bude tedy 488 255 Kč, po zaokrouhlení na celé stokoruny dolů, bude vypočtena 15% daň z příjmů fyzických osob ve výši 73 320 Kč. Po uplatnění slevy na poplatníka, na manželku a následného daňového zvýhodnění, bude činit daňová povinnost 8 346 Kč. Tuto daňovou povinnost, budeme označovat jako základní daňovou povinnost při vedení účetnictví. Výpočet základní daňové povinnosti je zobrazen v následující tabulce 4.7.

Tabulka 4.7 Prvotní výpočet daně při vedení účetnictví

Položky k výpočtu daňové povinnosti	Prvotní výpočet daně u účetnictví
Příjmy	1 001 578,00 Kč
Výdaje	487 323,00 Kč
Výsledek hospodaření	514 255,00 Kč
Základ daně	514 255,00 Kč
Nezdanitelné části základu daně	26 000,00 Kč
Snížený základ daně	488 255,00 Kč
Zaokrouhlený základ daně	488 200,00 Kč
Daň 15 %	73 230,00 Kč
Sleva na poplatníka	24 840,00 Kč
Sleva na manželku	24 840,00 Kč
Daň po slevě	23 550,00 Kč
Daňové zvýhodnění	15 204,00 Kč
Výsledná daň	8 346,00 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

4.3.1 Metoda uplatnění skutečných výdajů

Prvně bude aplikována metoda, při které upravujeme výsledek hospodaření o daňově uznatelné a neuznatelné náklady. Daňově uznatelné náklady snižují výsledek hospodaření, naopak daňově neuznatelné náklady ho zvyšují. Výsledek hospodaření je 514 255 Kč. U pana Kratochvíla jsou zachyceny v účetnictví následující náklady na reprezentaci ve výši 2 360 Kč, poskytnuté dary ve výši 2 000 Kč tyto náklady jsou daňově neuznatelné. Protože daňové odpisy jsou rovny účetním, nedochází zde k zvýšení nebo snížení výsledku hospodaření. Základ daně po úpravách činí 518 615 Kč, od tohoto základu budou odečteny nezdanitelné části základu daně ve výši 26 000 Kč a snížený základ daně tak činí 492 615 Kč. Po zaokrouhlení na celé stokoruny dolů je vypočtena daň z příjmů fyzických osob ve výši 73 890 Kč. Po uplatnění slevy na poplatníka, na manželku a daňového zvýhodnění činí daňová povinnost 9 006 Kč, přehledně je tento výpočet zobrazen v následující tabulce 4.8.

Tabulka 4.8 Výpočet daňové povinnosti při uplatnění skutečných výdajů v účetnictví

Položky k výpočtu daňové povinnosti	Skutečné výdaje
Výnosy	1 001 578,00 Kč
Náklady	487 323,00 Kč
Výsledek hospodaření (VH)	514 255,00 Kč
Položky zvyšující VH	4 360,00 Kč
Položky snižující VH	0,00 Kč
Základ daně	518 615,00 Kč
Nezdanitelné části základu daně	26 000,00 Kč
Snížený základ daně	492 615,00 Kč
Zaokrouhlený základ daně	492 600,00 Kč
Daň 15 %	73 890,00 Kč
Sleva na poplatníka	24 840,00 Kč
Sleva na manželku	24 840,00 Kč
Daň po slevě	24 210,00 Kč
Daňové zvýhodnění	15 204,00 Kč
Výsledná daň	9 006,00 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

Uplatnění této metody je nevýhodné, neboť výše daňového zatížení pana Kratochvíla je vyšší o 660 Kč, než kdyby pan Kratochvíl vycházel z rozdílu celkových částek nákladů a výnosů, podle vzorce (4.1) došlo zde k zvýšení daňového zatížení o 7,19 %

$$\% RDZ = \frac{(8\,346 - 9\,006)}{8\,346} \cdot 100$$

4.3.2 Metoda stanovení výdajů procentem z příjmů

Kdyby se pan Kratochvíl rozhodl vést dobrovolně účetnictví, mohl by taky uplatnit daňové výdaje procentem z příjmů, za předpokladu, že zdaňuje výnosy třídy 6 a pro účely uplatnění výdajů vede evidenci příjmů. Výnosy činí 1 001 578 Kč a dle zákona o daních z příjmů lze uplatnit pro činnost pana Kratochvíla výdaje ve výši 60 % z celkových příjmů neboli výnosů, to je 600 947 Kč. Základ daně tak činí 400 631 Kč, z něho lze odečíst nezdanitelné položky ve výši 26 000 Kč, zaokrouhlený snížený základ daně tak bude činit 374 600 Kč. Následně je vypočtena 15% daň z příjmů fyzických osob ve výši 56 190 Kč. Po uplatnění základní slevy na poplatníka a slevy na manželku činí daň po slevě 6 510 Kč. Pan Kratochvíl uplatňuje i daňové zvýhodnění na jedno dítě ve výši 15 204 Kč, po odečtení daňového zvýhodnění vychází daňová povinnost se záporným

znaménkem, tímto panu Kratochvílovi vzniká daňový bonus ve výši 8 694 Kč. Výpočet je znázorněn v následující tabulce 4.9.

Tabulka 4.9 Výpočet daňové povinnosti při uplatnění výdajů procentem z příjmů v účetnictví

Položky k výpočtu daňové povinnosti	Výdaje procentem z příjmu
Výnosy	1 001 578,00 Kč
Náklady	600 947,00 Kč
Výsledek hospodaření	400 631,00 Kč
Základ daně	400 631,00 Kč
Nezdanitelné části základu daně	26 000,00 Kč
Snížený základ daně	374 631,00 Kč
Zaokrouhlený základ daně	374 600,00 Kč
Daň 15 %	56 190,00 Kč
Sleva na poplatníka	24 840,00 Kč
Sleva na manželku	24 840,00 Kč
Daň po slevě	6 510,00 Kč
Daňové zvýhodnění	15 204,00 Kč
Daňový bonus	8 694,00 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

Došlo tak ke změně daňového zatížení ve výši 17 040 Kč, v procentech dle vzorce (4.1) o 204,17 %. Pan Kratochvíl tak ušetří na zaplacení původní daňové povinnosti 8 346 Kč, a ještě k tomu mu správce daně vrátí na účet 8 694 Kč.

$$\% RDZ = \frac{(8\,346 - (-8\,694))}{8\,346} \cdot 100$$

4.3.3 Metoda rozdělení příjmů a výdajů na spolupracující osobu

Poslední metodou této bakalářské práce, je metoda rozdělení příjmů a výdajů na spolupracující osobu při vedení účetnictví, neboť manželka pana Kratochvíla je na rodičovské dovolené a nemá si tak od čeho uplatit slevu na poplatníka. Tím, že je vycházeno z účetnictví, dojde k přerozdělení 50 % veškerých nákladů a výnosů, na spolupracující osobu. Náklady tak činí 500 789 Kč a výnosy 243 662 Kč. Rozdíl mezi výnosy a náklady určuje základ daně ve výši 257 127 Kč. Poté budou odečteny nezdanitelné položky, jenž sníží základ daně na částku 231 127 Kč. Po zaokrouhlení na celé stokoruny dolů je vypočtena 15% daň ve výši 34 665 Kč, od ní lze odečíst slevu na poplatníka a daň po slevě tak bude činit 9 825 Kč. Při uplatnění této metody nelze odečíst slevu na manželku. Poslední odčitatelnou položkou je daňové zvýhodnění ve výši

15 204 Kč, díky kterému přechází pan Kratochvíl z daňové povinnosti na daňový bonus ve výši 5 379 Kč. Výpočet je zobrazen v tabulce 4.10.

Tabulka 4.10 Výpočet daňové povinnosti po přerozdělení příjmů a výdajů na spolupracující osobu v účetnictví

Položky k výpočtu daňové povinnosti	Spolupracující osoba
Výnosy	500 789,00 Kč
Náklady	243 662,00 Kč
Výsledek hospodaření	257 127,00 Kč
Základ daně	257 127,00 Kč
Nezdanitelné části základu daně	26 000,00 Kč
Snížený základ daně	231 127,00 Kč
Zaokrouhlený základ daně	231 100,00 Kč
Daň 15 %	34 665,00 Kč
Sleva na poplatníka	24 840,00 Kč
Daň po slevě	9 825,00 Kč
Daňové zvýhodnění	15 204,00 Kč
Daňový bonus	5 379,00 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

Daňové zatížení se snížilo tedy o 13 725 Kč, což podle vzorce (4.1) představuje 164,45 %.

$$\% RDZ = \frac{(8\,346 - (-5\,379))}{8\,346} \cdot 100$$

Musíme opět vzít v potaz daňovou povinnost paní Kratochvílové a výši jejich odvodů na sociální a zdravotní pojištění. Výpočet její daňové povinnosti je zobrazen v následující tabulce 4.11

Tabulka 4.11 Výpočet daňové povinnosti spolupracující osobě 2

Položky k výpočtu daňové povinnosti	Manželka – spolupracující osoba
Příjmy dle § 7	500 789,00 Kč
Výdaje dle § 7	243 661,00 Kč
Základ daně dle § 7	257 128,00 Kč
Celkový základ daně	257 128,00 Kč
Zaokrouhlený základ daně	257 100,00 Kč
Daň 15 %	38 565,00 Kč
Sleva na poplatníka	24 840,00 Kč
Daň po slevě	13 725,00 Kč
Daňový bonus	13 725,00 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

Pro paní Kratochvílovou je tato metoda opět nevýhodná, neboť by na dani musela zaplatit částku 13 725 Kč, a navíc by se stala OSVČ a musela by tak doplatit i odvody pojistného na sociální a zdravotní pojištění. Vyměřovacím základem pro výpočet odvodů na sociální a zdravotní pojištění je opět polovina základu daně, tedy částka 128 564 Kč. Výše doplatku na sociální pojištění za rok 2019 je ve výši 37 541 Kč, jedná se o násobek částky 128 564 Kč a 29,2 %. Z částky 37 541 Kč se vypočte jedna dvanáctina k výpočtu měsíčních záloh pro rok 2020, to je 3 129 Kč. Výše doplatku na zdravotní pojišťovnu činní 17 357 Kč, je vypočtena z násobku částky 128 564 Kč a 13,5 %. Měsíční zálohy na rok 2020 se vypočítají jako jedna dvanáctina z částky 17 357 Kč, to je 1 446 Kč.

Paní Kratochvílová by tak na dani a sociálním a zdravotním pojištění musela odvést celkově 68 623 Kč, tato částka je obřím výdajem pro rodinu Kratochvílových, a proto je nejlepší variantou pro pana Kratochvíla metoda uplatnění výdajů procentem z příjmů.

4.4 Posouzení nejvýhodnější evidence a metody

Nejvýhodnější variantou pro pana Kratochvíla, jak uplatnit výdaje, je v obou případech metoda uplatnění výdajů procentem z příjmů, kde panu Kratochvílovi při vedení daňové evidence vznikl nárok na daňový bonus ve výši 14 694 Kč a při vedení účetnictví vznikl nárok na daňový bonus ve výši 8 694 Kč. Při rozhodování, zda vést daňovou evidenci nebo účetnictví, byla individuálně posuzována časová náročnost vedení dané evidence a byly posuzovány výsledky daňového zatížení, které byly zjištěny z aplikovaných metod. Z pohledu časové náročnosti, je jednodušší vést pro pana Kratochvíla daňovou evidenci, kde stačí vést přehled o příjmech a výdajích a majetku a dlužích. Dále nebude muset počítat zvlášť výši účetních odpisů a bude vést evidenci pouze o příjmech a výdajích. Navíc pokud by chtěl i v dalších letech aplikovat metodu uplatnění výdajů procentem z příjmů, bude vycházet z příjmů daňově uznatelných z peněžního deníku. Po aplikaci tří metod zkoumaní, které uplatnění výdajů je to nejeefektivnější, bylo zjištěno, že při vedení daňové evidence dochází u pana Kratochvíla k nižšímu daňovému zatížení než při vedení účetnictví. Tato skutečnost bude znázorněná v následující tabulce 4.12, kde je vyčísleno daňové zatížení pana Kratochvíla při aplikaci daných metod v obou evidencích, je vycházeno z posledních dvou řádků tabulek

uvedených v příloze č.2. V tabulce 4.12 záporné hodnoty představují výši daňového bonusu, a je porovnávána úspora na dani při vedení daňové evidence oproti vedení účetnictví.

Tabulka 4.12 Porovnání daňového zatížení při vedení daňové evidence a účetnictví

Metoda	Daňová evidence	Účetnictví	Daňové zatížení je nižší o
Skutečné výdaje	-5 949,00 Kč	9 006,00 Kč	14 955,00 Kč
Výdaje stanovené procentem z příjmu	-14 694,00 Kč	-8 694,00 Kč	6 000,00 Kč
Přerozdělení příjmů a výdajů na spolupracující osobu	-6 219,00 Kč	-5 379,00 Kč	840,00 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

Z obou hledisek vyplývá, že je nejpříhodnější pro pana Kratochvíla vést daňovou evidenci. Jako nejvýhodnější metoda pro rok 2019 se ukázala metoda uplatnění výdajů procentem z příjmu, daňové přiznání je součástí této bakalářské práce jako příloha č.1. Výhodná se zdála i metoda přerozdělení příjmů a výdajů na spolupracující osobu, avšak kvůli vysokým odvodům na sociální a zdravotní pojištění, ztratila na své výhodnosti. Pan Kratochvíl se tak rozhodl nadále vést daňovou evidenci, a v následujících letech buď uplatní skutečné výdaje, anebo bude uplatňovat výdaje procentem z příjmů. Souhrnná tabulka obsahující výpočet všech metod u obou způsobů je vyhotovena v příloze č.2.

5 Závěr

Cílem bakalářské práce byla analýza možností optimalizace daňového zatížení fyzické osoby a zároveň vybrání nejvýhodnější metody v praktickém příkladě. K naplnění výchozího cíle bakalářské práce bylo zapotřebí objasnit daňové a právní ekonomické aspekty. Cíl bakalářské práce byl naplněn prostřednictvím modelového příkladu s vhodným využitím metod daňové optimalizace.

V druhé kapitole bakalářské práce byla věnována pozornost charakteristice daňové soustavy v České republice a byly vymezeny základní pojmy z oblasti zdanění fyzických osob. Následně se kapitola věnovala problematice zdanění příjmů fyzických osob s ohledem na stanovení postupu výpočtu základu daně fyzické osoby. V závěru této části bakalářské práce byl zobecněn postup pro stanovení daně z příjmů fyzických osob.

Třetí část bakalářské práce byla zaměřena na vymezení základních možností optimalizace daně z příjmů fyzických osob. Prvně v této části bakalářské práce byly charakterizovány dva možné způsoby vedení evidence. Následně se tato kapitola zabývala zejména stanovením metod daňové optimalizace prostřednictvím výdajů stanovených procentem z příjmů, rozdělením příjmů a výdajů na spolupracující osobu a vymezení možnosti stanovení daně prostřednictvím paušální částky. Závěr této části bakalářské práce byl zaměřen na snížení základu daně prostřednictvím odčitatelných položek od základu daně, nezdánitelných částí základu daně a dále možným slevám a daňovým zvýhodněním na děti.

Čtvrtá část bakalářské práce byla zaměřena na praktickou aplikaci návrhů řešení na optimalizaci zdanění příjmů vybrané fyzické osoby. V první řadě byly charakterizovány zásadní údaje o vybrané fyzické osobě, jenž byly zjištěny z vedené evidence poplatníka. Následně v této části bakalářské práce byl srovnán rozdíl mezi způsobem vedení evidence prostřednictvím účetnictví nebo daňové evidence u vybrané fyzické osoby. Pro daňovou optimalizaci bylo zapotřebí aplikovat metody snižující základ daně pro obě formy vedení evidence prostřednictvím uplatnění skutečných výdajů, výdajů stanovených procentem z příjmů a rozdělením příjmů a výdajů na spolupracující osobu. Analýza možných návrhů optimalizace daňového zatížení vybrané fyzické osoby

spočívala v aplikaci různých metod na snížení základu daně vybrané fyzické osoby v praktických příkladech a následném výběru optimální varianty.

Za vybranou fyzickou osobu byl zvolen rezident České republiky mající pouze tuzemské příjmy ze samostatné činnosti. Poplatník zahájil v roce 2019 podnikání a nevěděl kterou formu vedení evidence má vést, cílem této bakalářské práce bylo zjistit vybrané fyzické osobě nejvýhodnější formu vedení evidence a následné vyhodnotit nejvýhodnější způsob stanovení výdajů. Jako nejvýhodnější forma vedení evidence byla pro zkoumaného poplatníka vybrána daňová evidence především kvůli malé časové náročnosti. Vzhledem k jeho aktuální životní situaci lze považovat za optimální variantu řešení metodu uplatnění výdajů procentem z příjmů. Při aplikaci tohoto návrhu řešení získá poplatník nejvyšší přeplatek na dani. V dalších letech je doporučeno využít buď uplatnění skutečných výdajů nebo uplatnění výdajů procentem z příjmů.

Pro zvoleného poplatníka má návrh řešení pár výhod, největší výhodou při využití metody uplatnění výdajů procentem z příjmů je vyšší redukce základu daně oproti použití skutečných výdajů. Dále je tato metoda administrativně nenáročná. Ovšem existují značná omezení v aplikaci této metody, proto je důležité zohledňovat aktuální životní situaci konkrétního poplatníka.

V bakalářské práci bylo ověřeno, že k snížení základu daně lze využít různých možností a následně vyčíslená daňová povinnost může být snížena na základě slev či daňového zvýhodnění, na které má jedinec nárok. Z bakalářské práce vyplývá, že neexistuje přesný a formální návod na optimalizaci daně, neboť problematika optimalizace zdanění příjmů fyzických osob je obsáhlá a měla by být řešena pro každého jednotlivého poplatníka individuálně.

Seznam použité literatury

Odborná kniha

DVOŘÁKOVÁ, Veronika, Marcel PITTERLING a Hana SKALICKÁ. *Zdaňování příjmů fyzických a právnických osob 2019*. 4. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019. 304 s. ISBN 978-80-7598-315-2.

HAKALOVÁ, Jana a Yveta PŠENKOVÁ. *Daňová evidence. Teorie a praxe*. 2. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019. 128 s. ISBN 978-80-7552-239-1.

HNÁTEK, Miloslav. *Zcela legální daňové triky: pro podnikatele, svobodná povolání, pronajímatele, zaměstnance, studenty, seniory*. 3. rozšířené vydání. Praha: Esap, 2019. ISBN 978-80-905899-9-5.

KOLEKTIV AUTORŮ. *Účetnictví podnikatelských subjektů II*. Ostrava: VŠB-TU Ostrava, 2013. 224 s. ISBN 978-80-248-3141-1.

HRSTKOVÁ DUBŠEKOVÁ, Lenka a Michal HANYCH. *Daňový řád 2019*. 5. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019. 247 s. ISBN 978-80-7598-322-0.

KLIMEŠOVÁ, Ludmila. *Daňová optimalizace. 2. aktualizované vydání*. Praha: Ústav práva a právní vědy, 2018. Právo a management. ISBN 978-80-87974-17-9.

MACHÁČEK, Ivan. *Optimalizace daně z příjmů fyzických osob: postupy, jak platit co nejnížší daň: možnosti optimalizace daně, výběr z daňového řádu, 172 praktických příkladů*. Olomouc: Nakladatelství ANAG, [2019]. Daň. ISBN 978-80-7554-195-6.

ŠIROKÝ, Jan. *Základy daňové teorie s praktickými příklady*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2015. 128 s. ISBN 978-80-7478-785-0.

ŠTOHL, Pavel a Vladislav KLIČKA. *Maturitní okruhy z účetnictví: 2017. 10. upravené vydání*. Znojmo: Ing. Pavel Štohl, s. r. o., 2017. ISBN 978-80-88221-01-2.

ŠVARCOVÁ, Jena. *Ekonomie: stručný přehled: teorie a praxe aktuálně a v souvislostech: učebnice*. Zlín: CEED, 2016. ISBN 978-80-87301-21-0.

VANČUROVÁ, Alena. *Zdanění osobních příjmů*. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2017. 452 s. ISBN 978-80-7552-926-8.

VANČUROVÁ, Alena a Lenka LÁCHOVÁ. *Daňový systém ČR 2018*. 14. vyd. Praha: 1. VOX, 2018. 404 s. ISBN 978-80-87480-63-2.

Elektronické dokumenty a ostatní

Daňový portál: Slevy na dani – Daň z příjmů fyzických osob - Měsec.cz. Měsec.cz - váš průvodce finančním světem [online]. Copyright © 1998 [cit. 15.03.2020]. Dostupné z: <https://www.mesec.cz/danovy-portal/dan-z-prijmu/slevy-na-dani/>

Vláda schválila Liberační daňový balíček | 2020 | Ministerstvo financí ČR. Ministerstvo financí ČR [online]. Copyright © 2005 [cit. 11.05.2020]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/aktualne/tiskove-zpravy/2020/vlada-schvalila-liberacni-danovy-balicek-37844>

Oznámení o osvobozených příjmech | Fyzické osoby | Daň z příjmů | Finanční správa. Finanční správa [online]. Copyright © 2013 [cit. 15.03.2020]. Dostupné z: <https://www.financnisprava.cz/cs/dane/dane/dan-z-prijmu/fyzicke-osoby-poplatnik/oznameni-o-osvobozenych-prijmech>

MIEMIEC, Wiesława. Depreciation Methods and Rates as an Instrument of Optimization of Direct Taxes [online]. 2018 [cit. 2020-03-15]. DOI: 10.15290/ooolscrepi.2018.54. ISSN edsbas.

Zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2009, částka 87, s. 280-281 Dostupný také z: https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=280/2009&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy ISSN 1211-1244

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2012, částka 33, s. 89 Dostupný také z: https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=89/2012&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy. ISSN 1211-1244

Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1991, částka 107, s. 563-567 Dostupný také z: https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=563/1991&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy ISSN 1211-1244

Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1992, částka 117, s. 586-588 Dostupný také z: https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=586/1992&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy ISSN 1211-1244

Seznam zkratk

DHM	Dlouhodobý hmotný majetek
DNM	Dlouhodobý nehmotný majetek
DPH	Daň z přidané hodnoty
DZD	Dílčí základ daně
OSVČ	Osoba samostatně výdělečně činná

Seznam obrázků

Obrázek 2.1 Daňový systém ČR	7
------------------------------------	---

Seznam tabulek

Tabulka 2.1 Výpočet základu daně z příjmů fyzických osob	21
Tabulka 2.2 Obecný postup pro stanovení daně z příjmů fyzických osob.....	27
Tabulka 3.1 Výpočet základu daně, při vedení daňové evidence	30
Tabulka 3.2 Zjednodušený výpočet základu daně, při vedení účetnictví	33
Tabulka 3.3 Výdaje stanovené procentem z příjmů	34
Tabulka 3.4 limity pro spolupracující osoby	36
Tabulka 3.5 Doba odpisování.....	39
Tabulka 3.6 Maximální roční odpisové sazby	40
Tabulka 3.7 Koeficienty pro zrychlené odpisování	41
Tabulka 3.8 Účely, na které lze poskytnout odčitatelný dar	43
Tabulka 3.9 Slevy na dani a jejich výše	45
Tabulka 4.1 Karta časového rozlišení finančního leasingu	49
Tabulka 4.2 Prvotní výpočet daně při vedení daňové evidence	50
Tabulka 4.3 Výpočet daňové povinnosti při uplatnění skutečných výdajů v daňové evidenci	51
Tabulka 4.4 Výpočet daňové povinnosti při uplatnění výdajů procentem z příjmů v daňové evidenci	52
Tabulka 4.5 Výpočet daňové povinnosti po přerozdělení příjmů a výdajů na spolupracující osobu v daňové evidenci	53
Tabulka 4.6 Výpočet daňové povinnosti spolupracující osoby	54
Tabulka 4.7 Prvotní výpočet daně při vedení účetnictví	56
Tabulka 4.8 Výpočet daňové povinnosti při uplatnění skutečných výdajů v účetnictví	57
Tabulka 4.9 Výpočet daňové povinnosti při uplatnění výdajů procentem z příjmů v účetnictví.....	58
Tabulka 4.10 Výpočet daňové povinnosti po přerozdělení příjmů a výdajů na spolupracující osobu v účetnictví.....	59
Tabulka 4.11 Výpočet daňové povinnosti spolupracující osobě 2	59
Tabulka 4.12 Porovnání daňového zatížení při vedení daňové evidence a účetnictví...	61

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- беру на ве́доміі, že odevzdáním bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- беру на ве́доміі, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, bakalářskou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že bakalářská práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o bakalářské práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, bakalářskou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 11. května 2020

Veronika Pizurová

Seznam příloh

Příloha 1 – Daňové přiznání pro nejvýhodnější metodu

Příloha 2 – Souhrnný přehled výpočtů daných metod